

Warszawa, dnia 25 maja 2012 r.

Poz. 27

**ZARZĄDZENIE NR 122
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

z dnia 25 maja 2012 r.

w sprawie ceremoniału policyjnego

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371) postanawia się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się do użytku służbowego w Policji ceremoniał policyjny, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Traci moc zarządzenie nr 15/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 lipca 1998 r. w sprawie metod i form organizacji oraz przebiegu uroczystości policyjnych.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Komendant Główny Policji
z up. Zastępca Komendanta Głównego Policji

nadinsp. Andrzej ROKITA

Załącznik do zarządzenia nr 122
Komendanta Głównego Policji
z dnia 25 maja 2012 r.

CEREMONIAŁ POLICYJNY

ROZDZIAŁ I

OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI UROCZYSTOŚCI Z UDZIAŁEM POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ.....

1. WSTĘP	4
2. UROCZYSTY APEL I UROCZYSTA ZBIÓRKA	7
3. PRZEBIEG UROCZYSTEGO APELU	8
4. PRZEBIEG UROCZYSTEJ ZBIÓRKI	11
5. SKŁADANIE WIEŃCÓW I WIĄZANEK	12
6. WYSTAWIANIE POSTERUNKU HONOROWEGO	12
7. UDZIAŁ PODODDZIAŁÓW KONNYCH POLICJI W UROCZYSTOŚCIACH	13

ROZDZIAŁ II

UROCZYSTOŚCI POLICYJNE .....

1. WSTĘP	14
2. ŚWIĘTO POLICJI	14
3. ŚLUBOWANIE POLICYJNE	15
4. WRĘCZANIE SZTANDARU	16
5. POŻEGNANIE SZTANDARU	18
6. WPIS DO KSIĘGI PAMIĘCI I UMIESZCZENIE DANYCH NA TABLICY PAMIĘCI	20
7. WIZYTY PRZEDSTAWICIELI NAJWYŻSZYCH WŁADZ PAŃSTWOWYCH ORAZ DELEGACJI ZAGRANICZNYCH	21
8. UROCZYSTOŚCI Z UDZIAŁEM POLSKICH POLICJANTÓW PEŁNIĄCYCH SŁUŻBĘ W MISJACH POKOJOWYCH ORAZ OPERACJACH POLICYJNYCH POZA GRANICAMI KRAJU ..	22
9. PODNIESIENIE FLAGI I BANDERY NA JEDNOSTKACH PŁYWAJĄCYCH POLICJI.....	22
10. CEREMONIA POWITANIA ZWŁOK POLICJANTA, KTÓRY PONIÓSŁ ŚMIERĆ PODCZAS MISJI POKOJOWEJ LUB W CZASIE WYKONYWANIA INNYCH OBOWIĄZKÓW SŁUŻBOWYCH POZA GRANICAMI KRAJU	23
11. UROCZYSTOŚCI POGRZEBOWE Z UDZIAŁEM POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ.....	24
12. WRĘCZANIE ORDERÓW I ODZNACZEŃ, AKTÓW MIANOWANIA NA WYŻSZE STOPNIE POLICYJNE ORAZ INNYCH WYRÓŻNIEŃ	28
13. ZDAWANIE I OBEJMOWANIE WYŻSZYCH STANOWISK SŁUŻBOWYCH	29
14. POŻEGNANIE POLICJANTÓW KOŃCZĄCYCH SŁUŻBĘ W POLICJI.....	31
15. ŚLUB POLICJANTA	31

ROZDZIAŁ III

UROCZYŚCIOŚCI PAŃSTWOWE Z UDZIAŁEM POLICJI	32
1. APEL PAMIĘCI	32
2. ODSŁANIANIE POMNIKÓW I TABLIC PAMIĄTKOWYCH	34
3. NADAWANIE IMIENIA OBIEKTOM	34
4. WMUROWANIE AKTU EREKCYJNEGO LUB KAMIENIA WĘGIELNEGO	35
5. UROCZYŚCIOŚCI O CHARAKTERZE PATRIOTYCZNO-RELIGIJNYM	36

ROZDZIAŁ IV

UROCZYŚCIOŚCI W WYŻSZEJ SZKOLE POLICJI W SZCZYTNIIE ORAZ SZKOŁACH POLICYJNYCH	39
1. PROMOCJA NA PIERWSZY STOPIEŃ OFICERSKI	39
2. UROCZYŚCIOŚCI W SZKOŁACH POLICYJNYCH	40

ROZDZIAŁ V

WYBRANE ELEMENTY MUSZTRY POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ	41
1. CHWYTY SZTANDAREM	41
2. CHWYTY KARABINEM SKS	44
3. CHWYTY KARABINKIEM AKMS	51
4. CHWYTY SZABLĄ	56
5. CHWYTY SZABLĄ W SZYKU KONNYM	59

ROZDZIAŁ VI

DOKUMENTY ZWIĄZANE Z CEREMONIAŁEM POLICYJNYM	63
1. WZÓR FORMULARZA WNIOSKU O PRZYDZIELENIE POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ	63
2. WZÓR SCENARIUSZA UROCZYSTEJ APELU	64
3. WZÓR SCENARIUSZA UROCZYSTEJ ZBIÓRKI	69
4. SCHEMATY	72
5. SKŁADANIE FLAGI	80
6. PRECEDENCJA SKŁADANIA WIEŃCÓW	81
7. WYKAZ UTWORÓW	82

INDEKS POJĘĆ I OKREŚLEŃ	83
--------------------------------------	----

ROZDZIAŁ I

OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI UROCZYŚĆ Z UDZIAŁEM POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ

1. WSTĘP

1. Udział policyjnej asysty honorowej stanowi ważny element oprawy ceremonialnej uroczystości państwowych, policyjnych, patriotycznych i patriotyczno-religijnych. Udział ten ma na celu nadanie odpowiedniej rangi uroczystościom oraz podkreślenie ich podniosłego charakteru.
2. Policyjną asystę honorową podczas uroczystości, o których mowa w pkt 1, mogą zapewnić:
  - 1) kompania reprezentacyjna Policji;
  - 2) kompania honorowa;
  - 3) pododdział honorowy;
  - 4) orkiestra policyjna lub trębacz/werblista;
  - 5) poczet sztandarowy;
  - 6) poczet flagowy;
  - 7) posterunek honorowy z bronią lub posterunek honorowy bez broni;
  - 8) policjanci do składania wieńców;
  - 9) Motocyklowa Asysta Honorowa¹⁾;
  - 10) pododdział konny Policji;
  - 11) szpaler reprezentacyjny z bronią lub bez broni;
  - 12) policjanci do niesienia odznak, orderów i odznaczeń.
3. Podstawą planistyczną przygotowania harmonogramów udziału policyjnej asysty honorowej w uroczystościach w danym roku jest kalendarz świąt państwowych, policyjnych oraz wykaz rocznic wydarzeń historycznych związanych z tradycjami Policji, organizacji działających w środowisku policyjnym.
4. Przy organizowaniu uroczystości poza granicami kraju należy kierować się polskim ceremoniałem policyjnym, z uwzględnieniem – w miarę możliwości – lokalnych zwyczajów i tradycji. Jeżeli uroczystość ma charakter międzynarodowy, a jej organizatorami są organy innego państwa, możliwe jest przyjęcie rozwiązań ceremonialnych charakterystycznych dla organizatora, przy czym nie mogą one być sprzeczne z przepisami obowiązującymi w Policji.

---

¹⁾ Zarządzenie nr 1385 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 listopada 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów zadań związanych z realizacją eskort policyjnych (Dz. Urz. KGP Nr 15, poz. 69).

5. Organizator uroczystości państwowej, policyjnej, patriotycznej lub patriotyczno-religijnej kieruje wniosek o przydzielenie policyjnej asysty honorowej do właściwego dla miejsca przeprowadzenia uroczystości kierownika jednostki organizacyjnej Policji²⁾ – w terminie umożliwiającym sprawne jej przygotowanie i przeprowadzenie.
6. Decyzję o udziale policyjnej asysty honorowej w uroczystości państwowej podejmuje Komendant Główny Policji, określając formę i skład policyjnej asysty honorowej. Scenariusz uroczystości jest w tym przypadku konsultowany przez organizatora z przedstawicielem Gabinetu Komendanta Głównego Policji.
7. W pozostałych przypadkach, o udziale policyjnej asysty honorowej podczas uroczystości decyduje kierownik jednostki organizacyjnej Policji, określając jej formę i skład, zgodnie z posiadanymi możliwościami i z uwzględnieniem postanowień ceremoniału policyjnego.
8. Za organizację i przebieg uroczystości odpowiada jej organizator. Jest on obowiązany uzgodnić z kierownikiem jednostki organizacyjnej Policji lub jego przedstawicielem szczegółowy scenariusz uroczystości oraz formę i zakres udziału w niej policyjnej asysty honorowej. Wzór scenariusza określono w rozdziale VI pkt 2 i 3 ceremoniału.
9. Podstawowym zadaniem kierownika jednostki organizacyjnej Policji, który podejmuje decyzję o przydzieleniu policyjnej asysty honorowej, jest skoordynowanie wykonania zadań związanych z udziałem tej asysty w uroczystości.
10. Właściwy kierownik jednostki organizacyjnej Policji wyznacza dowódcę uroczystości. Funkcję dowódcy pełni oficer mający odpowiednie kwalifikacje. Dowódca uroczystości powinien mieć wyższy stopień policyjny niż policjanci dowodzeni przez niego podczas uroczystości. Funkcji dowódcy uroczystości nie należy łączyć z funkcją lektora podczas tej samej uroczystości.
11. Właściwy kierownik jednostki organizacyjnej Policji, z zachowaniem obowiązujących przepisów w sprawie umundurowania policjantów³⁾, określa rodzaj umundurowania, w jakim oficjalna delegacja policyjna, asysta honorowa oraz uczestniczący policjanci występują podczas uroczystości. Podczas uroczystości o charakterze ceremonialnym obowiązuje umundurowanie wyjściowe ze sznurem lub bez.
12. W zaproszeniu skierowanym do gości spoza Policji można określić wymagania w zakresie ubioru obowiązującego podczas uroczystości.
13. Przeprowadzenie uroczystości należy poprzedzić rekonesansem z udziałem przedstawicieli organizatora i dowódcy odpowiedzialnego za udział w niej policyjnej asysty honorowej.

---

²⁾ § 2 zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135, z późn. zm.).

³⁾ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. Nr 90, poz. 738, z późn. zm.).

W trakcie rekonesansu uzgadnia się kwestie dotyczące przygotowania miejsca uroczystości, sposób wystawienia policyjnej asysty honorowej oraz ustawienia uczestników uroczystości, mając na względzie konieczność zapewnienia godnego, sprawnego i bezpiecznego jej przebiegu.

14. Dowódca wyznacza uczestników policyjnej asysty honorowej ze strony Policji. Określając skład i miejsce wystawienia asysty, należy dążyć do jej właściwego wyeksponowania oraz zapewnienia szacunku symbolom państwowym, religijnym i policyjnym.
15. Należy zapewnić jednolity rodzaj uzbrojenia policyjnej asysty honorowej. Poczёт sztandarowy, który wchodzi w skład asysty honorowej pododdziału wyposażonego w karabinki AKM lub AKMS, występuje bez szabel. Natomiast poczёт sztandarowy, który wchodzi w skład asysty honorowej pododdziału wyposażonego w karabiny SKS, występuje z szablami.
16. Szczegółowe zasady postępowania z flagą państwową Rzeczypospolitej Polskiej, flagą państwową z kirem oraz sztandarem regulują odrębne przepisy⁴⁾. Generalną zasadą przy eksponowaniu flagi państwowej jest jej pierwszeństwo przed innymi flagami. Mając do dyspozycji dwa maszty, flagę państwową podnosi się na prawym maszcie (prawa heraldyczna). W przypadku trzech masztów, najważniejszy jest maszt środkowy; na nim eksponuje się flagę państwową. Przy czterech masztach, najważniejszy jest skrajny maszt prawy, następnie w kolejności drugi, trzeci i czwarty. Przy pięciu masztach najważniejszy jest środkowy, następnie drugi i trzeci (po bokach środkowego) oraz czwarty i piąty (skrajne z obu stron).
17. W uroczystości mogą uczestniczyć sztandary towarzyszące: policyjne sztandary historyczne, wojskowe, związków zawodowych, środowisk policyjnych, kombatanckich, organizacji pozarządowych, uczelni, szkół itp., które wprowadza się na miejsce uroczystości przed wejściem asysty honorowej, a odprowadza po jej odejściu, chyba że ważne względy organizacyjne przemawiają za innym tokiem postępowania. Policyjne sztandary historyczne podczas uroczystości są noszone przez wyznaczonych policjantów lub policjantów w stanie spoczynku, posiadających upoważnienie organizacji działającej na podstawie przepisów obowiązującego prawa.
18. Poczty sztandarowe niewchodzące w skład kompanii reprezentacyjnej lub honorowej podczas uroczystości policyjnych są ustawiane według następującej kolejności:
  - 1) sztandar Komendy Głównej Policji,
  - 2) sztandary komend wojewódzkich Policji (Komendy Stołecznej Policji);
  - 3) sztandary szkół policyjnych;
  - 4) sztandary komend miejskich (powiatowych, rejonowych) Policji;
  - 5) inne sztandary.

---

⁴⁾ Ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 235, poz. 2000, z późn. zm.) oraz zarządzenie nr 11/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 maja 1998 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego w Policji „Regulaminu ogólnego i musztry Policji” (Dz. Urz. KGP Nr 3, poz. 10, z późn. zm.).

19. W przypadku uroczystości organizowanej przez Policję na wniosek instytucji lub środowiska spoza Policji, jako pierwszy za kompanią reprezentacyjną lub honorową zajmuje miejsce poczet ze sztandarem organizacji, której uroczystość dotyczy.
20. Do uczestnictwa w uroczystości z udziałem policyjnej asysty honorowej zaprasza się gości honorowych, którzy zajmują miejsca na trybunie honorowej lub w innym godnym miejscu.
21. Oprawę muzyczną uroczystości z udziałem policyjnej asysty honorowej zapewnia orkiestra lub muzycy orkiestry (trębacze, werbliści). Utwory muzyczne mogą być wykonywane na żywo lub odtwarzane z nagrań. Repertuar uroczystości stanowią: hymny i pieśni hymniczne, fanfary i sygnały, marsze, piosenki i pieśni o tematyce patriotycznej, których odtwarzanie nie podlega opłatom z tytułu praw autorskich⁵⁾.
22. Planując udział policyjnej asysty honorowej w uroczystości, można uwzględnić przedsięwzięcia dodatkowe, które zaplanował jej organizator (np. występ artystyczny, koncert). Przedsięwzięcia te mają zazwyczaj charakter nieoficjalny i powinny być przeprowadzone po części oficjalnej, po odprowadzeniu policyjnej asysty honorowej i pocztów sztandarowych z miejsca uroczystości. Uroczystości mogą być komentowane przez lektora. Komentarz dotyczy charakteru i przebiegu uroczystości, informuje o określonej jednostce organizacyjnej Policji itp.

2. UROCZYSTY APEL I UROCZYSTA ZBIÓRKA

1. Uroczysty apel jest zasadniczą formą przeprowadzania uroczystości w jednostkach organizacyjnych Policji. Uroczysty apel organizuje się na placu apelowym jednostki organizacyjnej Policji – w miarę istniejących możliwości – z udziałem całego stanu osobowego jednostki albo w innym godnym miejscu, np. na rynku miejskim, w porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi z okazji świąt państwowych i policyjnych.
2. Policyjną asystę honorową podczas uroczystego apelu może stanowić kompania honorowa i orkiestra. Do udziału w uroczystym apelu można zaprosić przedstawicieli władz administracyjnych i samorządowych, środowiska policyjnego, duszpasterstwa policyjnego, organizacji pozarządowych, a także pododdziały z innych jednostek organizacyjnych Policji i innych służb oraz młodzież. W uroczystym apelu mogą uczestniczyć sztandary organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych, uczelni, szkół i innych partnerów społecznych.
3. Scenariusz uroczystego apelu można wzbogacić o elementy charakterystyczne dla okoliczności jego zorganizowania, np. wręczenie odznaczeń i wyróżnień, aktów mianowania na wyższe stopnie policyjne, dokonanie wpisu w kronice jednostki organizacyjnej Policji. Jeżeli w uroczystym apelu

---

⁵⁾ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.).

bierze udział przełożony kierownika jednostki organizacyjnej Policji, należy go poprosić o wręczenie odznaczeń i wyróżnień oraz aktów mianowania na wyższe stopnie policyjne. Ponadto, przed lub po zakończeniu uroczystego apelu można zorganizować przedsięwzięcia dodatkowe, np. pokaz musztry paradowej asysty policyjnej, występy artystyczne, wystawy okolicznościowe itp.

4. Odmianą uroczystego apelu jest uroczysta zbiórka. Przeprowadza się ją zazwyczaj w pomieszczeniach, np. w sali odpraw, z udziałem jak największego stanu osobowego. Policyjną asystę honorową podczas uroczystej zbiórki powinien stanowić poczet sztandarowy oraz trębacz. Dopuszcza się również formę odtwarzania sygnału na trąbkę z nośnika dźwięku.

3. PRZEBIEG UROCZYSTEGO APELU

1. Przed rozpoczęciem uroczystego apelu w wyznaczonym miejscu i czasie odbywa się zgrupowanie pododdziałów uczestniczących w uroczystości oraz towarzyszących pocztów sztandarowych, ustawianych zgodnie z zasadami precedencji. Jednocześnie uczestnicy uroczystości zajmują miejsca wyznaczone dla publiczności. Lektor rozpoczyna komentarz nawiązujący do charakteru uroczystości.
2. Jeżeli uroczystość odbywa się przy obiekcie mającym rangę symbolu – pomniku, obelisku, tablicy pamiątkowej – posterunek honorowy jest wystawiany na 15 minut przed jej rozpoczęciem. W wyznaczonym czasie przed rozpoczęciem uroczystości dowódcy wprowadzają pododdziały na plac, po czym dowódca przejmuje dowództwo uroczystości, wydając komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Za pododdziałami na plac wchodzi towarzyszące poczty sztandarowe dowodzone przez wyznaczonych policjantów, zajmując określone miejsca. W przypadku gdy na placu znajdują się już pododdziały, wprowadzenie towarzyszących pocztów sztandarowych następuje na komendę dowódcy uroczystości: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Poczty Sztandarowe – WPROWADZIĆ”.
3. Przed rozpoczęciem uroczystości zaproszeni goście zajmują wskazane miejsca zgodnie z zasadami precedencji. Po zajęciu przez gości miejsc, punktualnie w stosunku do przyjętego scenariusza uroczystości, trębacz gra sygnał: *Baczność*, po czym dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ! Na prawo – PATRZ!)”. Orkiestra gra *Marsza Powitalnego*.
4. Składanie meldunku odbywa się zgodnie z zasadą hierarchiczności. W przypadku gdy dowódca uroczystości składa meldunek, wychodzi w kierunku przybyłego przełożonego lub honorowego gościa, zatrzymując się w chwili, gdy znajdzie się on na wysokości prawego skrzydła szyku. Dowódca uroczystości zatrzymuje się trzy kroki przed przełożonym lub honorowym gościem, oddaje honory i składa meldunek: „Panie/Pani (funkcja), dowódca

- uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje gotowość do rozpoczęcia apelu z okazji (nazwa uroczystości)".
5. Przełożony lub honorowy gość po przyjęciu meldunku wita się z dowódcą uroczystości (nie zdejmuje się rękawiczek). W przypadku gdy dowódca uroczystości posiada szablę – powitanie następuje przez oddanie honorów szablą. Dowódca przepuszcza honorowego gościa i idzie pół kroku za nim po jego prawej stronie. Orkiestra wykonuje *Marsza Powitalnego*.
  6. Honorowy gość wraz z dowódcą uroczystości idą w kierunku sztandaru, zatrzymują się trzy kroki przed sztandarem, oddają honory, przy czym dowódca uroczystości saltuje lub oddaje honory szablą, natomiast cywilny honorowy gość wykonuje skłon głową. Po zwrocie w prawo przechodzą przed pododdziałami. Po dojściu do lewego skrzydła wykonują w prawo zwrot i najkrótszą drogą wychodzą na środek szyku. Po zatrzymaniu stają frontem do pododdziałów, gdy dowódca uroczystości saltuje, orkiestra przerywa grę. Honorowy gość podchodzi do mikrofonu i wita się z policjantami: „Czołem policjanci”. Policjanci odpowiadają: „Czołem, Panie/Pani (stopień/funkcja)”. Dowódca uroczystości odprowadza przełożonego lub honorowego gościa do trybuny honorowej, oddaje honory, wraca i wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Do nogi – BRÓŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
  7. Po zajęciu przez odbierającego meldunek miejsca na trybunie i przywitaniu się z gośćmi, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ!) Na prawo – PATRZ! Poczta flagowy – BACZNOŚĆ! Do podniesienia flagi państwowej – MARSZ!”. Poczta flagowy, w zależności od sytuacji, wychodzi z szyku lub stoi bezpośrednio przy maszcie. W czasie przejścia pocztu, orkiestra gra marsza.
  8. W czasie zapinania flagi werblista gra *Tremolo*. Po zapięciu flagi trębacz gra sygnał *Słuchajcie Wszyscy*. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Poczta flagowy – flagę państwową – PODNIEŚĆ!”. Poczta flagowy podnosi flagę na maszt, w czasie podnoszenia jest wykonywany lub odtwarzany hymn Rzeczypospolitej Polskiej; dowódca pocztu flagowego i asystujący salutują.
  9. Po odegraniu hymnu dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Do nogi – BRÓŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Poczta flagowy przestaje salutować, wykonuje zwrot i pozostaje na miejscu do zakończenia uroczystości, wykonując komendy dowódcy uroczystości.
  10. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji wita zaproszonych gości. Wystąpienie to może poprzedzać sygnał *Słuchajcie Wszyscy*, grany przez trębacza lub odtwarzany z nośnika dźwięku.
  11. Dalszy przebieg uroczystego apelu jest zgodny ze scenariuszem danej uroczystości.
  12. Zaproszeni goście zabierają głos. Do zabrania głosu zaprasza lektor.
  13. Jeżeli scenariusz uroczystości przewiduje składanie wieńców i wiązanek, następuje ono po wystąpieniach gości. Kolejność ustawienia delegacji składających wieńce określa organizator uroczystości zgodnie z zasadami precedencji. Każda delegacja ustawia się

za policjantem niosącym wieniec. Po ustawieniu delegacji w ustalonej kolejności, trębacz gra sygnał *Baczność*, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo – PATRZ!”.

14. Werblista gra *Tremolo* i kończy po złożeniu ostatniego wieńca lub wiązanki. Policjant niosący wieniec, po jego złożeniu – salutuje, wykonuje zwrot w lewo lub prawo i maszeruje do wyznaczonego miejsca. W czasie składania wieńców, lektor może przedstawić każdą delegację i poprosić przewodniczącego o wpis do księgi pamiątkowej. Składanie wieńców kończy wykonanie okolicznościowego utworu lub melodii *Śpij Kolego* lub *Cisza* (w przypadku uroczystości cywilnej). Po jego odegraniu dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!) Pododdziały - SPOCZNIJ!”, po czym następuje przegrupowanie do defilady, w czasie którego lektor przedstawia dalszy przebieg uroczystości.
15. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Do defilady w ugrupowanie marszowe kierunek w prawo – MASZEROWAĆ!”. Po komendzie, dowódcy występują najkrótszą drogą przed swoje pododdziały. Po wystąpieniu wszystkich, dowódca kompanii reprezentacyjnej lub honorowej wydaje komendę „(Na ramię – BROŃ!) W czwórki, w prawo – ZWROT!” (jeżeli pododdział jest w szyku rozwiniętym), po czym wykonuje zwrot, zajmuje miejsce w odległości 3 kroków przed poczem sztandarowym i wydaje komendę: „Pododdział/kompania, za mną – MARSZ!”. Dowódcy pozostałych pododdziałów wydają kolejno komendę: „Pododdział/kompania, za mną – MARSZ!” i maszerują na miejsce przegrupowania. Dowódca uroczystości może pozostać na miejscu lub przejść do miejsca przegrupowania. W czasie przejścia pododdziałów orkiestra pozostaje na miejscu i gra marsza.
16. W przypadku gdy nie jest przewidziany koncert lub pokaz musztry paradnej, orkiestra opuszcza miejsce uroczystości razem z pododdziałami, wykonując komendy dowódcy kompanii reprezentacyjnej lub honorowej.
17. Koncert lub musztra orkiestry rozpoczyna się po opuszczeniu placu przez ostatni pododdział. Po zakończeniu musztry paradnej orkiestra zajmuje miejsce do rozpoczęcia defilady frontem do trybuny, możliwie blisko poza linią przemarszu pododdziałów.
18. Defilada rozpoczyna się na komendy dowódcy uroczystości albo dowódcy kompanii reprezentacyjnej lub honorowej: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ!) Za mną – MARSZ!”. Na komendę „Marsz”, orkiestra rozpoczyna grę. Jeżeli dowódca uroczystości prowadzi pododdziały, to po dojściu do trybuny schodzi z linii marszu pododdziałów i salutuje.
19. W odległości 15–20 kroków przed trybuną pododdziały oddają honory na komendę: „BACZNOŚĆ! (krok defiladowy), Na prawo – PATRZ!” (jednoczesny zwrot głowy, z wyjątkiem prawoskrzydłowego pierwszej czwórki). Sztandarowy na komendę „BACZNOŚĆ!” przenosi sztandar z położenia „Na ramię” do postawy „Prezentuj”. Na komendę „Na prawo – PATRZ!” salutuje sztandarem przez pochylenie z jednoczesnym zwrotem głowy w prawą stronę. Asystujący

w poczcie sztandarowym z szablami na komendę „Na prawo – PATRZ!” podczas maszerowania zatrzymują szable w chwycie „Na ramię” z jednoczesnym zwrotem głowy. Natomiast poczet sztandarowy asystujący w poczcie sztandarowym bez szabel, na komendę „Na prawo – PATRZ!” wykonują zwrot głowy z jednoczesnym salutowaniem prawą ręką. Po minięciu przez kompanię trybuny dowódca pododdziału wydaje komendę: „BACZNOŚĆ!”. Następuje zwrot głowy na wprost, salutujący przestają salutować, sztandarowy stawia sztandar w pozycji pionowej, asystujący w poczcie z szablami wracają do marszu z szablą. Następnie wydaje komendę: „SPOCZNIJ!”, sztandarowy przenosi sztandar na ramię. Za ostatnim pododdziałem defilują towarzyszące poczty sztandarowe, a po nich orkiestra. W czasie defilady orkiestra gra *Warszawiankę*. Orkiestra może defilować, wykonując inny marsz.

20. Jeżeli w defiladzie uczestniczy pododdział konny Policji, defiluje on po przejściu orkiestry.
21. Po przejściu orkiestry, dowódca uroczystości składa meldunek honorowemu gościowi o zakończeniu uroczystości: „Panie/Pani (funkcja), dowódca uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje zakończenie uroczystego apelu”. Lektor informuje o zakończeniu uroczystości i może przekazać inne komunikaty.

4. PRZEBIEG UROCZYSTEJ ZBIÓRKI

1. Przed rozpoczęciem uroczystej zbiórki zaproszeni goście oraz policjanci i pracownicy Policji zajmują wskazane miejsca. Lektor przedstawia program uroczystości i wprowadza w jej tematykę.
2. Uroczystość rozpoczyna dowódca uroczystości, wydając komendę: „Panie, Panowie oficerowie!”. Komendę może poprzedzać sygnał *Baczność* odegrany przez trębacza lub odtworzony z nośnika dźwięku. Po wydaniu komendy dowódca uroczystości składa meldunek przełożonemu (analogicznie do uroczystego apelu). Jeżeli dalszy ciąg uroczystości następuje niezwłocznie po złożeniu meldunku, dowódca uroczystości wydaje komendy do wprowadzenia sztandaru: „Sztandar (pełna nazwa jednostki) – WPROWADZIĆ!”. Poczet sztandarowy maszeruje na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się i oddaje honory. Dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendę: „Na prawo – PATRZ! (poczet bez szabel) Prezentuj – BRÓŃ!” (poczet z szablami). Dowódca pocztu i asystujący oddają honory szablami, sztandarowy saltuje sztandarem.
3. Trębacz gra *Hasło WP*. Jeżeli wymagają tego okoliczności lub szczególny charakter uroczystości, może być odtworzony hymn Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Po odegraniu *Hasła WP* lub hymnu Rzeczypospolitej Polskiej dowódca uroczystości wydaje komendę „Panie, Panowie oficerowie!” W przypadku pocztu sztandarowego z szablami, dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendy: „Na ramię broń, do nogi BRÓŃ“. Dowódca uroczystości wydaje komendę „Panie, Panowie oficerowie“.
5. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji wita uczestników uroczystości.

6. Dalszy przebieg uroczystej zbiórki jest zgodny ze scenariuszem danej uroczystości.
7. Po części okolicznościowej zabierają głos zaproszeni goście. Do zabrania głosu zaprasza lektor. Wystąpienia może poprzedzać sygnał *Słuchajcie Wszyscy*.
8. Jeżeli scenariusz przewiduje dokonanie wpisu w kronice jednostki organizacyjnej Policji, następuje ono po przemówieniach okolicznościowych.
9. Trębacz gra sygnał *Baczność*. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Panie, Panowie Oficerowie!” Dowódca poczty sztandarowej wydaje komendę: „Na prawo – PATRZ! (Na ramię – BRON! Prezentuj – BRON!)”. Trębacz gra *Hasło WP*. Po odegraniu *Hasła WP* dowódca uroczystości wydaje komendę: „Sztandar – ODPROWADZIĆ!”. Dowódca poczty sztandarowej wydaje komendy: „Poczet sztandarowy – BACZNOŚĆ! Za mną – MARSZ! (Poczet sztandarowy na ramię – BRON! Za mną – MARSZ!)”.
10. Oficjalną część uroczystości kończy złożenie meldunku przełożonemu przez dowódcę uroczystości.
11. Następuje rozpoczęcie części nieoficjalnej uroczystości: składanie podziękowań i gratulacji, wręczenie kwiatów, wykonanie pamiątkowego zdjęcia itp.

5. SKŁADANIE WIEŃCÓW I WIĄZANEK

1. Złożenie wieńców i wiązanek przed pomnikami i tablicami pamiątkowymi oraz w miejscach pamięci narodowej jest wyrazem hołdu i upamiętnieniem osób oraz wydarzeń, których uroczystość dotyczy. Ceremonia złożenia wieńców i wiązanek jest najczęściej jednym z elementów uroczystości o charakterze państwowym lub patriotyczno-religijnym, np. apeli pamięci, apeli poległych, odsłonięcia pomnika, tablicy pamiątkowej i innych miejsc pamięci narodowej oraz uroczystych odpraw, wart i uroczystej zmiany posterunku honorowego przed Grobem Nieznanego Żołnierza. Uroczystość złożenia wieńców i wiązanek w miejscu pamięci narodowej odbywa się przy udziale honorowej asysty policyjnej, zgodnie z zasadami jej uczestnictwa w uroczystościach o charakterze państwowym lub patriotyczno-religijnym.
2. Ustalając kolejność delegacji, organizator uroczystości kieruje się zasadami precedencji. Ze względu na rodzaj i charakter uroczystości dopuszcza się możliwość udzielenia pierwszeństwa delegacji szczególnie związanej z obchodzoną uroczystością.

6. WYSTAWIANIE POSTERUNKU HONOROWEGO

1. Stan osobowy posterunku honorowego zależy od okoliczności i możliwości etatowych jednostki organizacyjnej Policji; jego określenie należy do decyzji kierownika jednostki. Podczas uroczystości umundurowani funkcjonariusze innych służb oraz członkowie organizacji pozarządowych i grup

rekonstrukcyjnych mogą razem z policjantami pełnić wartę na posterunkach honorowych, a także nieść oraz składać wieńce i wiązanki.

2. Policjanci pełniący wartę na posterunku honorowym powinni stać jak najbliżej obiektu symbolicznego (pomnika, tablicy pamiątkowej). Wystawienie posterunku honorowego w miejscu uroczystości powinno nastąpić przed wprowadzeniem sztandarów oraz kompanii honorowej lub pododdziału honorowego. Posterunki honorowe, w tym towarzyszące, są rozprawdane przez wyznaczonego policjanta, który jest odpowiedzialny także za sprawną zmianę i zdjęcie posterunku. Wyznaczony policjant, w zależności od liczebności posterunku lub warty, w trakcie realizacji zadania, maszeruje z przodu ugrupowania (z bronią lub bez). Przed symbolem, w miejscu zmiany posterunku lub warty, zatrzymuje się w regulaminowej odległości, oddaje honory. Po dokonaniu wystawienia lub zmiany posterunku, oddaje honory i wraz z posterunkiem odmaszerowuje.

7. UDZIAŁ PODODDZIAŁÓW KONNYCH POLICJI W UROCZYŚCIOŚCIACH

1. Pododdział konny Policji może uczestniczyć w uroczystości jako policyjna eskorta honorowa lub policyjna asysta honorowa w szyku dostosowanym do rangi i charakteru uroczystości. Zazwyczaj podczas uroczystości pododdział konny występuje w szyku rozwiniętym – szeregu lub dwuszeregu oraz w szyku marszowym – w kolumnie dwójkowej lub trójkowej.
2. Przy planowaniu użycia koni służbowych w policyjnej eskorcie honorowej lub policyjnej asyście honorowej należy brać pod uwagę rangę i charakter uroczystości, miejsce jej realizacji, możliwości i wyszkolenie pododdziału konnego, a przede wszystkim warunki bezpieczeństwa.
3. Pododdział konny Policji może brać udział w uroczystościach organizowanych z okazji świąt państwowych i policyjnych, a także w uroczystościach upamiętniających rocznice wydarzeń mających szczególne znaczenie.
4. Przed rozpoczęciem uroczystości jeźdźcy policyjni na koniach zajmują miejsce na końcu kolumny, za pododdziałami pieszymi. Jeżeli podczas uroczystości poprzedzającej defiladę zajmowali miejsce na prawym skrzydle pododdziałów, to dowódca uroczystości bezpośrednio przed przegrupowaniem pododdziałów do defilady powinien podać komendy dla pododdziału konnego do opuszczenia placu w pierwszej kolejności. Jeżeli jeźdźcy policyjni na koniach zajmowali miejsce na lewym skrzydle ugrupowania lub poza szykiem – oddzielnych komend nie wydaje się.

ROZDZIAŁ II

UROCZYŚCIOŚCI POLICYJNE

1. WSTĘP

1. Uroczystości policyjne mogą być organizowane w jednostkach organizacyjnych Policji, a także – w porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi – w miejscach umożliwiających udział w nich społeczeństwa (w szczególności w miejscach pamięci narodowej).
2. Za organizację uroczystości odpowiada właściwy kierownik jednostki organizacyjnej Policji. W jednostkach organizacyjnych Policji podczas uroczystości policyjnych organizuje się uroczyste apele na placach apelowych lub w innych godnych miejscach, albo uroczyste zbiórki w pomieszczeniach służbowych. Miejsce uroczystości powinno być właściwie przygotowane i udekorowane. Jeżeli istnieje taka możliwość, w uroczystości mogą uczestniczyć sztandary organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych, uczelni, szkół i innych partnerów społecznych. Do udziału w każdej uroczystości należy, w miarę możliwości, zaprosić przełożonego, przedstawicieli lokalnych władz administracyjnych i samorządowych, środowiska policyjnego, duszpasterstwa, organizacji pozarządowych oraz młodzież.

2. ŚWIĘTO POLICJI

1. Święto Policji jest obchodzone 24 lipca⁶⁾ – w rocznicę powołania w 1919 r. Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej Polskiej⁷⁾. Uroczystości z okazji Święta Policji najczęściej odbywają się w formie uroczystego apelu lub zbiórki, z udziałem policyjnej asysty honorowej, w zależności od możliwości jednostki organizacyjnej Policji.
2. W ramach Święta Policji mogą być organizowane m.in.:
  - 1) promocja absolwentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie;
  - 2) uroczystość wręczenia odznaczeń i aktów mianowania na wyższe stopnie policyjne;
  - 3) uroczystość wręczenia sztandaru jednostce organizacyjnej Policji;
  - 4) złożenie wieńców i wiązanek przed tablicami i pomnikami poświęconymi pamięci funkcjonariuszy Policji;
  - 5) nabożeństwo w intencji policjantów;
  - 6) apel pamięci;
  - 7) pokaz sprzętu policyjnego;
  - 8) przedsięwzięcia kulturalne.

---

⁶⁾ Art. 13b ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371).

⁷⁾ Ustawa z dnia 24 lipca 1919 r. o Policji Państwowej (Dziennik Praw Państwa Nr 61, poz. 363).

3. ŚLUBOWANIE POLICYJNE

1. Policjanci składają ślubowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa⁸⁾. Ślubowanie jest składane na sztandar jednostki organizacyjnej Policji.
2. Złożenie ślubowania następuje podczas uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki w miejscu i terminie ustalonym przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji. W porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi uroczystość złożenia ślubowania policyjnego może zostać zorganizowana w innym godnym miejscu, np. na rynku miejskim lub przed obiektami pamięci narodowej. W uroczystości powinien uczestniczyć jak największy stan osobowy jednostki organizacyjnej Policji. W uroczystości mogą uczestniczyć również osoby zaproszone przez policjanta składającego ślubowanie.
3. Policyjną asystę honorową podczas ślubowania organizowanego w formie uroczystego apelu stanowi kompania honorowa i orkiestra, a podczas ceremonii organizowanej w formie uroczystej zbiórki – poczet ze sztandarem jednostki organizacyjnej Policji i trębacz.
4. Ślubowanie może mieć charakter indywidualny lub grupowy. W przypadku gdy do ślubowania przystępuje kilku policjantów, uroczystość może zostać zorganizowana w uproszczonym wariantcie, bez obecności pocztu sztandarowego i trębacza, np. w miejscu, gdzie istnieje możliwość prawidłowego wyeksponowania sztandaru jednostki organizacyjnej Policji.
5. Uroczystość do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki. Po powitaniu dowódca uroczystości wydaje komendy pocztowi sztandarowemu do wystąpienia przed front szyku: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo – PATRZ! Poczet sztandarowy przed front szyku – MARSZ!”.
6. Po wystąpieniu pocztu i zajęciu przez niego wyznaczonego miejsca, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Policjanci wyróżnieni złożeniem ślubowania na sztandar, do sztandaru – MARSZ!”, po których czterech wyróżnionych policjantów w kolumnie dwójkowej podchodzi do sztandaru, zatrzymuje się w odległości dwóch kroków przed sztandarem, wykonują zwrot w miejscu, stają przodem do sztandaru w odległości umożliwiającej jego pochylenie w czasie ślubowania i przyjmują postawę zasadniczą.
7. Po zajęciu miejsca przez policjantów wyróżnionych ślubowaniem na sztandar, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały na prawo – PATRZ! Policjanci składający ślubowanie – DO ŚLUBOWANIA!”. Ślubujący zdejmują prawą ręką nakrycia głowy, przekładają do swobodnie

---

⁸⁾ Art. 27 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371.) oraz zarządzenie nr 1 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 stycznia 2002 r. w sprawie ceremoniału ślubowania policjanta (Dz. Urz. MSWiA Nr 1, poz. 1, z późn. zm.).

opuszczonej lewej ręki i trzymają zwrócone stroną wewnętrzną do siebie, wizerunkiem orła do przodu, kciuk lewej ręki wyciągnięty do przodu, a następnie podnoszą prawą rękę w bok w taki sposób, aby przedramię było skierowane pionowo do góry, z dłonią na wysokości oczu, zwróconą w przód i palcami ułożonymi jak do salutowania.

8. Przyjmujący ślubowanie odczytuje rotę ślubowania, którą ślubujący głośno i wyraźnie powtarzają. Po złożeniu ślubowania dowódca uroczystości wydaje komendę „Po ŚLUBOWANIU!”, po której ślubujący nakładają nakrycia głowy, a następnie wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Wyróżnieni policjanci do szyku – MARSZ!”.
9. Wyróżnieni policjanci wstępują do szyku, dowódca wydaje komendy: „Pododdziały na prawo – PATRZ! Poczta sztandarowa do szyku – MARSZ!”. Po wstąpieniu poczty do szyku, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Po komendach przyjmujący ślubowanie podchodzi do policjanta stojącego na prawym skrzydle pododdziału ślubującego i podaje mu dłoń, wypowiadając formułę: „Witam wszystkich w szeregach Policji”.
10. Policjant odpowiada: „Ku chwale Ojczyzny”, po czym przyjmujący ślubowanie wraca na trybunę.
11. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.

4. WRĘCZANIE SZTANDARU

1. Sztandar jednostce organizacyjnej Policji nadaje minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek kierownika jednostki zaopiniowany przez Komendanta Głównego Policji⁹⁾.
2. Uroczystość wręczenia sztandaru organizuje się w formie uroczystego apelu na placu zbiórek jednostki organizacyjnej Policji lub w innym godnym miejscu. Uroczystość może być poprzedzona nabożeństwem.
3. Sztandar wraz z aktem nadania wręcza minister właściwy do spraw wewnętrznych, Komendant Główny Policji lub inna osoba upoważniona przez ministra. W uroczystości uczestniczą zaproszeni goście, w tym przedstawiciele fundatora, oraz mogą być także zapraszane sztandary jednostek organizacyjnych Policji, innych służb, środowiska policyjnego, organizacji pozarządowych, uczelni, szkół i innych partnerów społecznych.
4. W uroczystości powinien uczestniczyć jak największy stan osobowy jednostki organizacyjnej Policji oraz, w miarę możliwości, pododdziały z innych jednostek organizacyjnych Policji.
5. W miejscu uroczystości przed trybuną honorową na stole przykrytym niebieskim suknem wykłada się rozwinięty sztandar. Sztandar należy ułożyć drzewcem wzdłuż krawędzi blatu w kierunku bliższej strony trybuny (równoległe do trybuny), symbolem orła do góry. Obok sztandaru układa się:

---

⁹⁾ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 października 1999 r. w sprawie wzoru i trybu nadawania sztandaru jednostkom organizacyjnym Policji (Dz. U. Nr 97, poz. 1136).

młoteczek do wbijania gwoździ honorowych i pamiątkowych oraz wskaźnik. Na osobnym stoliku układa się akt nadania i wręczenia sztandaru oraz paramenty (naczynia liturgiczne).

6. Policyjną asystę honorową podczas uroczystości stanowi kompania honorowa i orkiestra. Poczёт sztandarowy, któremu wręczany jest sztandar, zajmuje miejsce za poczetem sztandarowym kompanii honorowej.
7. Uroczystość wręczenia sztandaru do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu. Po powitaniu lektor zapowiada odczytanie aktu nadania sztandaru. Trębacz gra sygnał *Baczność*. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – BACZNOŚĆ!”. Pododdziały przyjmują postawę zasadniczą. Wyznaczony oficer odczytuje akt nadania. Po odczytaniu dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
8. Lektor zapowiada odczytanie aktu wręczenia sztandaru. Trębacz gra sygnał *Słuchajcie Wszyscy*. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – BACZNOŚĆ!”. Następuje odczytanie treści aktu wręczenia. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
9. Lektor zaprasza przedstawiciela fundatora do zajęcia miejsca przy stoliku ze sztandarem. Następnie fundatorzy i goście zapraszani są do wbicia gwoździ honorowych, zgodnie z wykazem. Wbijający każdorazowo zapraszani są przez lektora słowami: „Zapraszam do wbicia gwoźdźcia honorowego (funkcja)”. Po wbiciu gwoździ osoby wbijające je składają podpisy w księdze pamiątkowej sztandaru i powracają na poprzednie miejsca. Poświęcenie sztandaru może nastąpić po wbiciu wszystkich gwoździ honorowych. Przedstawiciel fundatora sztandaru prosi duchownego o poświęcenie sztandaru. Następuje odmówienie modlitwy i poświęcenie sztandaru.
10. Następuje ceremonia wręczenia sztandaru. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały - BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ!) Na prawo – PATRZ! Poczёт sztandarowy Komendy (pełna nazwa) – BACZNOŚĆ! Do wręczenia sztandaru – MARSZ!”.
11. Poczёт występuje przed front pododdziałów na wyznaczone miejsce. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Komendant Główny Policji lub upoważniony przez ministra zastępca Komendanta Głównego Policji oraz kierownik jednostki organizacyjnej Policji otrzymującej sztandar zajmują wyznaczone miejsca. Przedstawiciel fundatora podnosi sztandar ze stołu i przekazuje osobie upoważnionej do wręczenia, która podnosi sztandar do pozycji pionowej. Wręczający wygłasza formułę: „Wręczam sztandar Komendy (pełna nazwa) ufundowany przez (nazwa fundatora sztandaru)”.
12. Trębacz gra sygnał *Słuchajcie Wszyscy*. Wręczający wygłasza formułę: „Wręczam w imieniu Ministra (nazwa organu) sztandar Komendzie (pełna nazwa) – jako symbol najwyższego uznania, godności, dumy...”, a następnie pochyła sztandar tak, aby jego dolny płát znajdował się na wysokości około 1 metra nad ziemią. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji klęka na prawe kolano, prawą ręką ujmuje płát sztandaru, podnosi go do ust i całuje. Następnie wstaje, przejmuje sztandar

od wręczającego, odpowiadając: „Ku chwale Ojczyzny”, następnie wykonuje zwrot i dokonuje prezentacji sztandaru, pochylając go w prawo i w lewo. Poczet sztandarowy klęka na prawe kolano, kierownik jednostki organizacyjnej Policji pochyla sztandar, sztandarowy prawą ręką ujmuje płat sztandaru, unosi go do ust i całuje. Na sygnał podany przez dowódcę pocztu, poczet wstaje, sztandarowy przejmuje sztandar od kierownika jednostki organizacyjnej Policji i trzyma go w położeniu „Prezentuj”.

13. Trębacz gra *Hasło WP*. Poczet sztandarowy, dowódca i asysta honorowa oddają honory.
14. Lektor prosi wręczającego i przyjmującego sztandar o podpisanie przez wręczającego i przyjmującego sztandar aktu wręczenia sztandaru. Po podpisaniu wręczający, przyjmujący oraz przedstawiciel fundatora wracają na swoje miejsca.
15. Dowódca uroczystości wydaje komendy do prezentacji sztandaru: „Poczet Sztandarowy Komendy (pełna nazwa) – BACZNOŚĆ! Do prezentacji sztandaru (poczet wykonuje zwrot) – MARSZ!”.
16. Poczet maszeruje na lewe skrzydło ugrupowania pododdziałów. Następnie, po wykonaniu zwrotu, nie przerywając marszu, dowódca pocztu wydaje komendy: „BACZNOŚĆ!” Na prawo – PATRZ!”.
17. Poczet przechodzi przed frontem pododdziałów. W sytuacji, kiedy poczet sztandarowy wyposażony jest w szable, dowódca i asystujący zatrzymują szable w położeniu „NA RAMIĘ”, sztandarowy wykonuje salutowanie sztandarem, następnie dowódca pocztu sztandarowego bezpośrednio przed wstąpieniem na swoje miejsce w szyku wydaje komendę: „BACZNOŚĆ!”.
18. Poczet zajmuje miejsce w szyku. Następnie dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
19. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.

5. POŻEGNANIE SZTANDARU

1. Pożegnanie sztandaru następuje w przypadku likwidacji lub przeformowania jednostki organizacyjnej Policji albo wprowadzenia nowego wzoru sztandaru. Odbywa się w formie uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki jednostki organizacyjnej Policji.
2. W uroczystości mogą uczestniczyć sztandary jednostek organizacyjnych Policji, innych służb, organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych, uczelni, szkół i innych partnerów społecznych. W uroczystości powinien uczestniczyć jak największy stan osobowy jednostki organizacyjnej Policji oraz w miarę możliwości pododdziały z innych jednostek organizacyjnych Policji. Policyjną asystę honorową podczas uroczystości stanowi kompania honorowa i orkiestra.
3. Uroczystość wręczenia sztandaru do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki.
4. Poczet sztandarowy występuje z szyku, maszeruje przed trybunę i staje w wyznaczonym miejscu frontem do pododdziałów. Sztandarowy wykonuje sztandarem chwyt „PREZENTUJ”. Dowódca

- uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię BROŃ! Prezentuj – BROŃ! Na prawo – PATRZ!)” Delegacja policjantów – BACZNOŚĆ! Do pożegnania sztandaru – MARSZ!”.
5. Delegacja w składzie trzech policjantów występuje z szyku, maszeruje do sztandaru i zatrzymuje się trzy kroki przed nim. Następnie dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – Na prawo/lewo – PATRZ!”.
  6. Sztandarowy salutuje sztandarem. Policjant stojący w środku delegacji klęka, podnosi prawą ręką płat sztandaru do ust i całuje go, po czym wstaje. Sztandarowy wykonuje chwyt „PREZENTUJ”, a następnie „NA RAMIĘ”.
  7. Sztandarowi cywilnych pocztów sztandarowych przenoszą sztandary w położenie „DO NOGI”. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Delegacja policjantów – W TYŁ ZWROT!” Do szyku – MARSZ! Poczet sztandarowy – W TYŁ ZWROT!”.
  8. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji schodzi z trybuny, podchodzi do pocztu, staje przed sztandarem i oddaje mu honory. Sztandarowy salutuje sztandarem, kierownik przerywa salutowanie, klęka na prawe kolano, prawą ręką ujmuje płat sztandaru i podnosi go do ust. Następnie opuszcza go i wstaje. Sztandarowy wykonuje chwyt „NA RAMIĘ”, a następnie „DO NOGI” i przekazuje sztandar kierownikowi jednostki.
  9. Trębacz gra sygnał *Hasło WP*. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji przejmuje sztandar, unosi go do góry i prezentuje, pochylając w prawo i w lewo, a następnie przekazuje sztandar sztandarowemu. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji powraca na swoje miejsce, a dowódca uroczystości wydaje komendę do pożegnalnego przemarszu pocztu sztandarowego: „Poczet sztandarowy – BACZNOŚĆ! Do pożegnania sztandaru – MARSZ!”.
  10. Na komendę „Do pożegnania sztandaru” poczet wykonuje zwrot, a na komendę „MARSZ” maszeruje na lewe skrzydło, przechodzi przed frontem pododdziałów, wykonując salutowanie sztandarem, po czym wraca na wyznaczone miejsce.
  11. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!) Pododdziały do defilady w ugrupowanie marszowe, kierunek w prawo – MASZEROWAĆ!”.
  12. Pododdziały defilują przed sztandarem, a następnie wracają na poprzednie miejsce. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo - PATRZ! Poczet sztandarowy do szyku – MARSZ!”.
  13. Po wstąpieniu pocztu sztandarowego do szyku, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Kompania honorowa z pocztem sztandarowym – ODMASZEROWAĆ!”. Kompania honorowa wraz z pocztem sztandarowym odmaszerowuje do miejsca przechowywania sztandaru.
  14. Dowódca uroczystości składa meldunek o jej zakończeniu i następuje odprowadzenie pododdziałów z miejsca uroczystości.

6. WPIS DO KSIĘGI PAMIĘCI I UMIESZCZENIE DANYCH NA TABLICY PAMIĘCI

1. W celu upamiętnienia oraz utrwalenia w historycznym przekazie czynów policjantów, którzy ponieśli śmierć w ochronie życia i zdrowia ludzi oraz mienia albo w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego – w Komendzie Głównej Policji jest umieszczona Tablica Pamięci oraz prowadzona Księga Pamięci. Tryb i zasady wyróżniania wpisem do Księgi Pamięci regulują odrębne przepisy¹⁰⁾.
2. Uroczystość wpisu do Księgi Pamięci i umieszczenia danych na Tablicy Pamięci jest organizowana w Komendzie Głównej Policji w dniach poprzedzających Święto Policji lub w terminie wskazanym przez Komendanta Głównego Policji, i odbywa się z udziałem członków rodziny zmarłego policjanta, Komendanta Głównego Policji lub jego zastępcy, kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w której policjant pełnił służbę, funkcjonariuszy i pracowników Policji oraz przedstawicieli środowiska policyjnego.
3. Karta do wpięcia w Księgę Pamięci oraz etui z repliką tabliczki z Tablicy Pamięci i kartą przygotowaną do wręczenia rodzinie zmarłego policjanta, jest wyeksponowana na stoliku. Na Tablicy Pamięci umieszczona jest biało-czerwona szarfa z kirem.
4. Na 15 minut przed rozpoczęciem uroczystości wystawiany jest posterunek honorowy przy Tablicy Pamięci. Rodzina zmarłego policjanta, Komendant Główny Policji lub jego zastępca oraz zaproszeni goście zajmują wyznaczone miejsca na krótko przed rozpoczęciem uroczystości.
5. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Panie, Panowie oficerowie”, która może być poprzedzona odegranym przez trębacza sygnałem *Baczność*.
6. Najwyższy rangą policjant lub gość honorowy odbiera meldunek o gotowości do rozpoczęcia ceremonii.
7. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Sztandar Komendy Głównej Policji – WPROWADZIĆ!”. Poczta sztandarowy maszeruje na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się i oddaje honory. Dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendę: „Na prawo – PATRZ! Prezentuj – BRÓŃ!” (dowódca pocztu i asystujący oddają honory szablami, sztandarowy salutuje sztandarem). Trębacz gra *Hasło WP*. Po odegraniu *Hasła WP*, dowódca wydaje

---

¹⁰⁾ Decyzja nr 267 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 sierpnia 2011 r. w sprawie Księgi Pamięci i Tablicy Pamięci (Dz. Urz. KGP Nr 7, poz. 55).

- komendę: „Panie, Panowie oficerowie”. Głos zabiera najwyższy rangą policjant lub gość honorowy. Wystąpienie może poprzedzać sygnał „*Słuchajcie Wszyscy*”.
8. Wyznaczony oficer odczytuje decyzję o wpisie do Księgi Pamięci i umieszczeniu danych zmarłego policjanta na Tablicy Pamięci. Karta pamięci zostaje w obecności członka rodziny zmarłego policjanta wpięta do Księgi Pamięci. Kopia karty, etui z repliką tabliczki z Tablicy Pamięci oraz wyciąg z rozkazu przekazany zostaje członkowi rodziny.
  9. Po zakończeniu ceremonii wpisu do Księgi Pamięci, lektor prosi dowódcę pocztu sztandarowego o przemieszczenie sztandaru pod Tablicę Pamięci. Dowódca pocztu wydaje stosowne komendy. Lektor prosi uczestników uroczystości o przejście do miejsca dalszego ciągu uroczystości.
  10. Pod Tablicą Pamięci następuje – zapowiedziana przez lektora – ceremonia odsłonięcia tabliczki. Dowódca uroczystości wydaje komendę „Panie, Panowie oficerowie”. Tabliczkę odsłania członek rodziny zmarłego policjanta. Po odsłonięciu trębacz gra *Hasło WP*. W trakcie grania sygnału *Hasło WP*, sztandarowy salutuje sztandarem, po czym poczet przyjmuje postawę swobodną.
  11. Po wcześniejszym uzgodnieniu z rodziną policjanta, duchowny może odmówić modlitwę.
  12. Przy Tablicy Pamięci następuje zapalenie znicza, złożenie kwiatów i odegranie utworu *Śpij Kolego* – minuta ciszy. Poczet sztandarowy i posterunek honorowy oddają honory – w postawie „Prezentuj”.
  13. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystej zbiórki.

7. WIZYTY PRZEDSTAWICIELI NAJWYŻSZYCH WŁADZ PAŃSTWOWYCH ORAZ DELEGACJI ZAGRANICZNYCH

1. Podczas wizyty w jednostce organizacyjnej Policji przedstawicielom najwyższych władz państwowych Rzeczypospolitej Polskiej, w tym: Prezydenta, Marszałka Sejmu i Marszałka Senatu oraz Prezesa Rady Ministrów towarzyszą: minister właściwy do spraw wewnętrznych albo wyznaczony sekretarz lub podsekretarz stanu, Komendant Główny Policji, właściwy komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji oraz kierownik wizytowanej jednostki organizacyjnej Policji.
2. Rolę gospodarza podczas wizyty pełni Komendant Wojewódzki (Stołeczny) Policji, chyba że w scenariuszu uzgodniono przejęcie roli gospodarza przez przełożonego wyższego szczebla.
3. Wizyty w jednostkach organizacyjnych Policji mogą składać również delegacje zagraniczne. Delegacjom na najwyższym szczeblu – pod przewodnictwem głowy państwa, szefa rządu

lub ministra spraw zagranicznych – towarzyszy przedstawiciel Protokołu Dyplomatycznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Jeżeli na czele delegacji zagranicznej stoją ministrowie spraw wewnętrznych lub najwyżsi kierownicy jednostek policyjnych, towarzyszą im ich polscy odpowiednicy lub ich przedstawiciele. Jeżeli wizytę składa zagraniczna delegacja policyjna, towarzyszy jej oficer łącznikowy.

4. Podczas powitania w jednostce organizacyjnej Policji przeprowadza się uroczysty apel, w którym uczestniczy kompania honorowa, orkiestra policyjna oraz zaproszeni przedstawiciele miejscowych władz i organizacji społecznych.
5. Uroczystość przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki.
6. Powitanie delegacji zagranicznej odbywa się w podobny sposób, jak powitanie przedstawicieli najwyższych polskich władz państwowych i policyjnych. Podczas powitania w pierwszej kolejności grany jest hymn państwa, z którego przybyła delegacja zagraniczna. Przebieg wizyt na najwyższym szczeblu, Dyrektor Gabinetu Komendanta Głównego Policji każdorazowo uzgadnia z Dyrektorem Protokołu Dyplomatycznego MSZ lub jego zastępcą.

8. UROCZYŚĆCI Z UDZIAŁEM POLSKICH POLICJANTÓW PEŁNIĄCYCH SŁUŻBĘ W MISJACH POKOJOWYCH ORAZ OPERACJACH POLICYJNYCH POZA GRANICAMI KRAJU

1. Na misjach poza granicami kraju mogą być organizowane uroczystości z okazji świąt państwowych, przekazania i przyjęcia dowodzenia kolejną zmianą kontyngentu, wizyt przedstawicieli władz państwowych, policyjnych i innych delegacji oraz wręczania odznaczeń i wyróżnień.
2. Jeżeli uroczystość ma charakter międzynarodowy, jej ceremoniał jest uzgadniany z władzami misji oraz przedstawicielami innych kontyngentów, z poszanowaniem ich zwyczajów i tradycji, przy czym przyjęte ustalenia nie mogą być sprzeczne z przepisami obowiązującymi w Policji.
3. Uroczystość w miejscu pełnienia misji należy organizować w sposób podobny do uroczystości w kraju. Do udziału w uroczystości zaprasza się – w zależności od jej charakteru – władze misji, a także przedstawiciele innych kontyngentów, polskiego korpusu dyplomatycznego oraz władz administracyjnych regionu.

9. PODNIESIENIE FLAGI I BANDERY NA JEDNOSTKACH PŁYWAJĄCYCH POLICJI

1. Flagę Policji podnosi się na najlepiej widocznym (najwyższym) miejscu jednostki pływającej, a jeżeli konstrukcja jednostki na to pozwala, na drzewcu dziobowym – w czasie realizacji zadań, o których

mowa w art. 1 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (zadania podstawowe Policji oraz wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej).

2. Banderę podnosi się na najwyższym punkcie jednostki pływającej, a jeżeli konstrukcja jednostki na to pozwala, na drzewcu rufowym – w okresie świąt narodowych, wizyt poza granicami kraju i wizyt jednostek pływających Policji innych państw w Polsce. Nie umieszcza się bandery i flagi na jednostkach pływających, na których ze względów konstrukcyjnych jest to utrudnione.
3. Jeżeli na innych jednostkach pływających następuje podniesienie bandery, załoga policyjnej jednostki pływającej przyjmuje postawę zasadniczą, a dowódca jednostki salutuje.

10. CEREMONIA POWITANIA ZWŁOK POLICJANTA, KTÓRY PONIÓSŁ ŚMIERĆ PODCZAS MISJI POKOJOWEJ LUB W CZASIE WYKONYWANIA INNYCH OBOWIĄZKÓW SŁUŻBOWYCH POZA GRANICAMI KRAJU

1. Podczas uroczystości powitania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zwłok policjanta, który poniósł śmierć podczas wykonywania obowiązków służbowych poza granicami państwa, policyjną asystę honorową stanowi kompania reprezentacyjna lub kompania honorowa z poczem sztandarowym, orkiestra, posterunek honorowy oraz policjanci do niesienia wieńców i poduszek z odznaczeniami. Jeżeli trumna z ciałem policjanta lub urna jest transportowana do Polski samolotem, uroczystość jest organizowana na płycie lotniska przyjmującego.
2. Policyjna asysta honorowa, rodzina zmarłego policjanta i uczestnicy uroczystości zajmują wskazane miejsca przed jej rozpoczęciem.
3. Po wylądowaniu samolotu i opuszczeniu trapu, na jego pokład wchodzi policjanci wyznaczeni do wyniesienia trumny lub urny. Trumna jest udekorowana flagą państwową, a urna białoczerwoną szarfą.
4. W chwili wynoszenia trumny lub urny, dowódca kompanii honorowej wydaje komendy: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo – PATRZ!”. Kompania honorowa oddaje honory.
5. Trębacz gra sygnał *Baczność*. Policjanci niosący trumnę lub urnę zatrzymują się, posterunek honorowy stoi przy trapie samolotu frontem do wejścia, a po wyniesieniu trumny lub urny – wykonuje w tył zwrot. Orkiestra wykonuje *Marsza Żałobnego*, werblista gra *Tremolo*. Niosący trumnę lub urnę w asyście posterunku honorowego przenoszą ją na katafalk.
6. Po ustawieniu trumny lub urny na katafalku i odejściu niosących ją policjantów, posterunek honorowy pozostaje przy trumnie lub urnie, orkiestra wykonuje hymn Rzeczypospolitej Polskiej. Dowódca kompanii honorowej wydaje komendy: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!) Kompania – SPOCZNIJ!”. Policyjna asysta honorowa przyjmuje postawę swobodną.

Następnie umożliwia się rodzinie poległego podejście do trumny lub urny. Trębacz gra sygnał *Słuchajcie Wszyscy*.

7. Po uzgodnieniu z rodziną zmarłego policjanta, duszpasterz odmawia modlitwę oraz dokonuje poświęcenia trumny lub urny, po czym wygłaszane są przemówienia.
8. Trębacz gra utwór *Śpij Kolego*.
9. Dowódca kompanii honorowej wydaje komendy: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo – PATRZ!”. Policyjna asysta honorowa oddaje honory.
10. Policjanci niosący trumnę lub urnę podchodzą do katafalku i przy akompaniamencie marsza żałobnego lub werbla, trumna lub urna w asyście posterunku honorowego jest przenoszona do samochodu. Pojazd powoli rusza, posterunek honorowy maszeruje obok pojazdu kilka kroków, zatrzymuje się i oddaje honory.
11. Odjazd samochodu kończy uroczystość. Dowódca uroczystości wydaje komendy do odprowadzenia asysty honorowej.

11. UROCZYSTOŚCI POGRZEBOWE Z UDZIAŁEM POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ

1. Uroczystości pogrzebowe dzielą się na świeckie oraz religijne. Policyjna asysta honorowa przysługuje podczas pogrzebów:
  - 1) policjantów, którzy ponieśli śmierć w ochronie życia i zdrowia ludzi oraz mienia albo w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym policjantów, którzy zginęli podczas misji poza granicami państwa;
  - 2) generalnych inspektorów i nadinspektorów Policji;
  - 3) policjantów, pracowników Policji oraz funkcjonariuszy Policji w stanie spoczynku.
2. Policyjna asysta honorowa nie przysługuje w przypadku śmierci samobójczej policjanta.
3. O udział policyjnej asysty honorowej w uroczystości pogrzebowej występuje, za zgodą rodziny zmarłego policjanta, kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub organizator pogrzebu.
4. Policyjną asystę honorową na pogrzeb policjanta, który poniósł śmierć w czasie pełnienia obowiązków służbowych, przydziela właściwy miejscowo komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji. W odniesieniu do policjantów, którzy zginęli w czasie misji poza granicami państwa, decyzję o przydzieleniu asysty podejmuje Komendant Główny Policji.
5. W przypadku pogrzebu odbywającego się poza miejscem stałej siedziby jednostki organizacyjnej Policji, w której policjant pełnił służbę, asystę honorową przydziela kierownik jednostki organizacyjnej Policji usytuowanej najbliżej miejsca pogrzebu, bez konieczności sporządzania dodatkowego wniosku.

6. Na pogrzeby osób wymienionych w pkt 1 i 2 kieruje się kompanię reprezentacyjną lub honorową z pocztem sztandarowym, orkiestrę, posterunek honorowy oraz policjantów do niesienia wieńców i poduszek z odznaczeniami. W uzasadnionych przypadkach, w uroczystościach pogrzebowych może uczestniczyć również Motocyklowa Asysta Honorowa.
7. W przypadku pogrzebów osób wymienionych w pkt 3, o składzie asysty honorowej decyduje kierownik jednostki organizacyjnej Policji, który zapewnia udział asysty w postaci co najmniej posterunku honorowego wystawianego przy trumnie lub urnie w domu pogrzebowym lub obiekcie sakralnym oraz na cmentarzu, za zgodą zarządcy obiektu.
8. W uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki organizacyjnej Policji bądź organizator pogrzebu może wystąpić do komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji z wnioskiem o skierowanie kompanii honorowej z pocztem sztandarowym oraz policjantów do niesienia wieńców i poduszek z odznaczeniami. Jeżeli w składzie asysty honorowej występuje sztandar, na jego drzewcu mocowany jest kir.
9. W przypadku śmierci policjanta w czasie wykonywania obowiązków służbowych, kierownik właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji może podjąć decyzję o przewiązaniu kirem flagi państwowej lub innego symbolu policyjnego.
10. Uroczystość pogrzebową o charakterze religijnym prowadzi duchowny. Nabożeństwo żałobne może odbyć się w świątyni wskazanej przez rodzinę zmarłego policjanta lub organizatora pogrzebu.
11. W czasie nabożeństwa żałobnego wystawiany jest posterunek honorowy.
12. W przypadku kremacji, religijna uroczystość pogrzebowa może być podzielona na dwie rozłożone w czasie części: nabożeństwo żałobne i pochówek urny. W takim przypadku podczas nabożeństwa żałobnego jest wystawiany posterunek honorowy przy urnie, natomiast podczas pochówku urny występuje asysta honorowa.
13. Uroczystość pogrzebowa o charakterze świeckim przebiega zgodnie z porządkiem opracowanym przez mistrza ceremonii, z uwzględnieniem postanowień ceremoniału policyjnego.
14. W skład policyjnej asysty honorowej podczas uroczystości pogrzebowej w domu pogrzebowym lub obiekcie sakralnym nie wchodzi poczet sztandarowy. W obiekcie sakralnym lub domu pogrzebowym przy trumnie wystawiany jest posterunek honorowy czteroosobowy, a przy urnie – dwuosobowy. Policjanci ustawiają się przy urnie – przodem do uczestników pogrzebu; przy trumnie – przodem do trumny, symetrycznie w stosunku do jej kształtu.
15. Na posterunku honorowym wartę honorową mogą pełnić również policjanci niewchodzący w skład policyjnej asysty honorowej oraz przedstawiciele władz państwowych, organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych, przyjaciele zmarłego i inne osoby.
16. Podczas zmiany na posterunku honorowym dowodzący policjant, wchodząc do pomieszczenia, w którym znajduje się trumna lub urna, staje przed nią i oddaje honory.

17. Trumnę lub urnę ustawia się na katafalku. Na trumnie umieszcza się czapkę służbową (bez mocowania), na wysokości piersi zmarłego, stopniem policyjnym uwidocznionym od strony uczestników uroczystości. Na urnie nie umieszcza się czapki służbowej.
18. Przed trumną lub urną można ustawić poduszki z orderami i odznaczeniami, wieńce i wiązanki oraz fotografię zmarłego policjanta, jeżeli rodzina wyrazi takie życzenie.
19. W przypadku pośmiertnego mianowania na wyższy stopień policyjny, na czapce zmarłego powinny być umieszczone nowe oznaki stopnia policyjnego. Czapkę służbową i fotografię po zakończeniu ceremonii przekazuje się rodzinie zmarłego policjanta. Wieńce i wiązanki ustawia się z boku trumny lub urny.
20. Przed rozpoczęciem uroczystości pogrzebowej policjanta, który poniósł śmierć w ochronie życia i zdrowia ludzi oraz mienia albo w ochronie bezpieczeństwa i porządku publicznego, trumnę dekoruje się flagą państwową o wymiarach 100 x 240 cm, umieszczoną wzdłuż trumny, białym pasem po stronie serca. Urnę dekoruje się biało-czerwoną szafą o wymiarach 100 x 6 cm.
21. Na trumnie udekorowanej flagą państwową nie umieszcza się czapki służbowej, kwiatów, broni białej i nie posypuje się jej ziemią. Po złożeniu flagi można na trumnie umieścić kwiaty.
22. Obowiązek zapewnienia flagi do dekoracji trumny spoczywa na organizatorze uroczystości pogrzebowej. Flaga po zdjęciu z trumny i złożeniu jest przekazywana przedstawicielowi rodziny, o ile wcześniej wyrazi on takie życzenie.
23. Trumnę policjanta, który poniósł śmierć w czasie wykonywania obowiązków służbowych poza granicami państwa – dekoruje się flagą państwową z orłem. Sposób składania flagi jest określony w rozdziale VI pkt 5 ceremoniału.
24. Jeżeli w uroczystości jest przewidziane pośmiertne odznaczanie lub mianowanie policjanta na wyższy stopień policyjny, odbywa się ono, w uzgodnieniu z rodziną zmarłego, w trakcie ceremonii pogrzebowej lub nabożeństwa żałobnego albo na cmentarzu przed przemówieniami pożegnalnymi.
25. Na 5 minut przed rozpoczęciem świeckiej uroczystości pogrzebowej albo nabożeństwa żałobnego, posterunek honorowy zostaje wprowadzony do obiektu i zajmuje miejsce po obu stronach trumny, stając przodem do siebie i bokiem do uczestników pogrzebu oraz do ołtarza. W przypadku urny, policjanci stają przodem do uczestników pogrzebu. Policjant rozprawdzający lub prawoskrzydłowy wydaje komendy.
26. Rozpoczyna się świecka uroczystość pogrzebowa albo nabożeństwo żałobne. Po zakończeniu uroczystości posterunek honorowy samodzielnie opuszcza dom pogrzebowy lub obiekt sakralny i ustawia się po obu stronach karawanu. Pozostali policjanci asysty niosą wieńce, poduszki z odznaczeniami, fotografię i zajmują odpowiednie miejsce w kondukcje.

27. W chwili wnoszenia trumny lub urny z obiektu sakralnego lub domu pogrzebowego dowódca kompanii honorowej wydaje komendy: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo – PATRZ!”.
28. Werblista gra *Tremolo*. Kompania honorowa oddaje honory.
29. Po uformowaniu konduktu żałobnego, dowódca kompanii honorowej wydaje komendy do przejścia w stronę cmentarza: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ!) W czwórki w prawo – ZWROT! Za mną – MARSZ!”. Kompania honorowa maszeruje bez wymachu rąk.
30. Kondukt formuje się w następującym porządku: po uzgodnieniu z rodziną zmarłego – symbol religijny, następnie – orkiestra, trębacz, lub werblista, kompania honorowa z poczem sztandarowym lub pododdział honorowy, poczty sztandarowe towarzyszące, asysta z wieńcami, asysta z poduszkami z odznaczeniami, świecki mistrz ceremonii lub osoby duchowne, karawan z policyjną asystą honorową, uczestnicy pogrzebu.
31. Po przybyciu konduktu do miejsca pochówku, w chwili zatrzymania się karawanu, posterunek honorowy zajmuje miejsce przy grobie, stojąc tyłem do tablicy nagrobnej, oddając honory do momentu umieszczenia trumny lub urny na katafalku. Policjanci niosący wieńce i poduszki z odznaczeniami zajmują miejsca, zgodne z wcześniejszymi ustaleniami.
32. Dowódca kompanii honorowej wydaje komendę: „Równy KROK!”, asysta honorowa maszeruje w wyznaczone miejsce i ustawia się w szyku rozwiniętym, umożliwiającym dowódcy obserwację przebiegu uroczystości.
33. Po zatrzymaniu karawanu, podczas przenoszenia trumny lub urny w stronę grobu lub kolumbarium, dowódca kompanii honorowej wydaje komendy do oddania honorów: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ! Na prawo – PATRZ!”. Po ustawieniu trumny lub urny na katafalku, dowódca kompanii wydaje komendy: „Kompania – BACZNOŚĆ! Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ! Kompania – SPOCNIJ!”.
34. Po uzgodnieniu z rodziną zmarłego policjanta następuje odmówienie przez duchownego lub mistrza ceremonii egzekwii pogrzebowych albo mowy pożegnalnej.
35. Jeżeli przewiduje się pośmiertne odznaczenie zmarłego lub jego mianowanie na wyższy stopień policyjny podczas uroczystości pogrzebowej, wyznaczony policjant odczytuje wyciąg z aktu nadania odznaczenia lub mianowania. Przed odczytaniem dowódca wydaje komendy: „Kompania – BACZNOŚĆ!”. Ordery i odznaczenia są przypinane do poduszek, a akt nadania lub mianowania wręcza się przedstawicielowi rodziny zmarłego. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Kompania – SPOCNIJ!”, po czym następują przemówienia okolicznościowe.
36. W przypadku uroczystości pogrzebowej policjanta, którego trumna została udekorowana flagą państwową, po ostatnim przemówieniu następuje ceremonialne złożenie flagi. Sposób składania flagi państwowej jest określony w rozdziale VI pkt 5 ceremoniału policyjnego.

37. Po złożeniu flagę państwową przekazuje się przedstawicielowi rodziny zmarłego policjanta, o ile przedstawiciel wcześniej wyrazi takie życzenie.
38. Podczas złożenia trumny lub urny do grobu lub kolumbarium, kompania oddaje honory. Dowódca kompanii wydaje komendy: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ!) Na prawo – PATRZ!”, a trębacz gra *Hasło WP*.
39. Po złożeniu trumny lub urny, dowódca kompanii wydaje komendy do salwy honorowej:
  - 1) komendy do salwy honorowej dla kompanii uzbrojonej w karabiny SKS: „Kompania – BACZNOŚĆ! Na ramię – BRÓŃ! Do nogi – BRÓŃ! Salwa honorowa! Kompania – SPOCZNIJ!”. Na komendę „SPOCZNIJ” drugi szereg odstępuje krok w tył, w przypadku gdy jest to niemożliwe z uwagi na miejsce, odległość między pierwszym a drugim szeregiem można zwiększyć wcześniej, wtedy po komendzie „SPOCZNIJ” policjanci nie wykonują odstępowania. „Do salwy honorowej trzema – ŁADUJ! Salwą – PAL! Salwą – PAL! Salwą – PAL! Po salwie honorowej kompania – SPOCZNIJ!”. Drugi szereg wykonuje krok do przodu. „Kompania – BACZNOŚĆ! Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ! Na prawo – PATRZ!”;
  - 2) komendy do salwy honorowej dla kompanii uzbrojonej w AKMS: „Kompania BACZNOŚĆ! Drugi szereg krok w tył – MARSZ! Na pas – BRÓŃ! SPOCZNIJ! Do salwy honorowej trzema – ŁADUJ! Salwą – PAL! Ładuj! Salwą – PAL! Ładuj! Salwą – PAL! Zabezpiecz – BRÓŃ! Przez pierś – BRÓŃ! Drugi szereg krok na wprost – MARSZ! Na prawo – PATRZ!”.
40. Po salwie honorowej następuje złożenie wieńców i wiązanek. Wieńce niesione przez policjantów są przekazywane pracownikom zakładu pogrzebowego, którzy umieszczają je na grobie.
41. Delegacji składających wieńce nie zapowiada się. W czasie składania wieńców werblista gra *Tremolo*. Po złożeniu wieńców sygnalista gra utwór *Śpij Kolego* lub *Cisza*. Jeśli w pogrzebie uczestniczy orkiestra, wykonuje ona *Marsza Żałobnego*, a następnie na komendę dowódcy razem z kompanią honorową odchodzi z miejsca uroczystości.
42. Wyznaczony policjant odpina ordery i odznaczenia z poduszek i przekazuje je przedstawicielowi rodziny zmarłego policjanta.
43. Posterunek honorowy pozostaje na miejscu pochówku do zakończenia składania kondolencji rodzinie zmarłego.

12. WRĘCZANIE ORDERÓW I ODZNAZEŃ, AKTÓW MIANOWANIA NA WYŻSZE STOPNIE POLICYJNE ORAZ INNYCH WYRÓŻNIEŃ

1. W jednostkach organizacyjnych Policji mianowania na wyższe stopnie policyjne oraz wręczanie orderów i odznaczeń, tytułów honorowych i innych wyróżnień, odbywa się w czasie uroczystego apelu lub zbiórki. Policyjną asystę honorową podczas tych uroczystości powinien, w miarę możliwości, stanowić poczet sztandarowy i trębacz.

2. Ordery i odznaczenia mogą być wręczane przez osoby uprawnione do występowania do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskami o nadanie orderów i odznaczeń, oraz ich zastępców¹¹⁾.
3. Odznaczenia resortowe może wręczać przedstawiciel władz państwowych w obecności kierownictwa jednostki organizacyjnej Policji.
4. Uroczystość wręczenia orderów i odznaczeń do czasu powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki.
5. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Wyróżnieni policjanci przed front szyku – MARSZ! Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Policjanci na wyznaczone miejsca w kolejności:
  - 1) dekorowani odznakami orderów i odznaczeń – według rangi orderu lub odznaczenia;
  - 2) mianowani na wyższe stopnie policyjne – według hierarchii stopni.
6. Po wystąpieniu policjantów, lektor zaprasza wręczającego. Asystujący podają wręczającemu kolejno: ordery i odznaczenia, inne wyróżnienia lub akty mianowania. Dekorujący, przypinając ordery i odznaczenia mówi: „W imieniu (nadający order lub odznaczenie) wręczam Panu/Pani (stopień, imię i nazwisko) (pełna nazwa orderu lub odznaczenia)”, przypina lub wręcza odznakę oraz legitymację, podaje rękę i mówi: „Gratuluje Panu/Pani (stopień)”. Odznaczony lub mianowany odpowiada: „Ku chwale Ojczyzny!”. Osoby cywilne odpowiadają „Dziękuję”.
7. Po wręczeniu odznaczeń lub aktów mianowania dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Wyróżnieni do szyku – MARSZ!”. Na zapowiedź komendy „Wyróżnieni do szyku” – wyróżnieni wykonują zwrot. Na komendę „MARSZ” wstępują do szyku. Dowódca wydaje komendę: „Wyróżnieni – SPOCZNIJ!”.

13. ZDAWANIE I OBEJMOWANIE WYŻSZYCH STANOWISK SŁUŻBOWYCH

1. W jednostkach organizacyjnych Policji zdawanie oraz obejmowanie wyższych stanowisk kierowniczych odbywa się w obecności bezpośredniego przełożonego oraz, w miarę możliwości, innych przełożonych – w zależności od podporządkowania służbowego jednostki organizacyjnej Policji.
2. Uroczystość zdawania i obejmowania wyższych stanowisk kierowniczych powinna odbywać się w godnym miejscu, w formie uroczystej zbiórki lub uroczystego apelu. Policyjną asystę honorową podczas uroczystości może stanowić poczet sztandarowy ze sztandarem jednostki organizacyjnej Policji i trębacz.

---

¹¹⁾ Ustawa z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. Nr 90, poz. 450, z późn. zm.); rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o nadanie orderów i odznaczeń oraz wzorów odpowiednich dokumentów (Dz. U. Nr 277, poz. 2743, z późn. zm.).

3. Zdawanie i obejmowanie stanowisk, których obsada pozostaje w gestii ministra właściwego do spraw wewnętrznych, odbywa się w jego obecności lub w obecności osób reprezentujących ministra.
4. Zdawanie i obejmowanie stanowisk, których obsada pozostaje w gestii Komendanta Głównego Policji, odbywa się w jego obecności lub w obecności osób reprezentujących Komendanta Głównego Policji.
5. Dowódcą uroczystości jest zastępca zdającego obowiązki lub policjant wyznaczony przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji.
6. Jeżeli pozwalają na to możliwości, w uroczystości powinni wziąć udział wszyscy policjanci i pracownicy Policji zatrudnieni w jednostce organizacyjnej Policji.
7. Uroczystość zdawania i obejmowania stanowisk kierowniczych powinna odbywać się w godnym miejscu w formie uroczystej zbiórki lub apelu.
8. Policijną asystę honorową podczas uroczystości może stanowić poczet sztandarowy ze sztandarem jednostki organizacyjnej Policji i trębacz.
9. W pozostałych przypadkach uroczystość zdania i objęcia stanowiska służbowego powinna odbyć się w gabinecie kierownika jednostki organizacyjnej Policji w obecności bezpośredniego przełożonego.
10. Przekazanie i objęcie obowiązków Komendanta-rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendanta szkoły policyjnej, dowódcy Oddziału Prewencji Policji, Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji oraz Samodzielnego Pododdziału Antyterrorystycznego Policji – odbywa się w czasie uroczystego apelu na placu apelowym, w obecności jak największego stanu osobowego jednostki organizacyjnej Policji.
11. Uroczystość do czasu do powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki.
12. Po powitaniu dowódca uroczystości wydaje komendę: „Panie, Panowie oficerowie!” Trębacz gra sygnał *Słuchajcie Wszyscy*. Wyznaczony policjant odczytuje decyzję o zmianie stanowiska.
13. Zdający i obejmujący stanowisko składają przełożonemu meldunek o zdaniu i objęciu obowiązków służbowych. Jeżeli uroczystość dotyczy kierownika jednostki organizacyjnej Policji, posiadającej sztandar, przed złożeniem meldunków, następuje ceremonia pożegnania i przywitania się ze sztandarem. Po przyjęciu meldunków dowódca uroczystości wydaje komendę: „Panie, Panowie oficerowie!”.
14. Następuje podziękowanie przez przełożonego zdającemu obowiązki oraz przedstawienie obejmującego stanowisko, po czym głos zabierają zdający i obejmujący stanowisko.

14. POŻEGNANIE POLICJANTÓW KOŃCZĄCYCH SŁUŻBĘ W POLICJI ¹²⁾

1. Pożegnanie policjantów kończących służbę lub pracę w Policji odbywa się w formie uroczystej zbiórki z udziałem przedstawicieli kierownictwa jednostki organizacyjnej Policji oraz policjantów i pracowników Policji, w tym przedstawicieli NSZZ Policjantów. Pożegnanie odbywa się w formie ustalonej przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji.
2. W Oddziałach Prewencji Policji i szkołach policyjnych pożegnanie policjanta kończącego służbę może odbyć się w formie uroczystego apelu.
3. Uroczystość otwiera kierownik jednostki organizacyjnej Policji, charakteryzując przebieg służby policjanta kończącego służbę. Jeżeli policjant zostaje odznaczony lub mianowany na wyższy stopień, odczytuje się odpowiednią decyzję lub rozkaz.
4. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji dokonuje dekoracji, wręcza mianowanie, symboliczny upominek, dyplom itp. Głos może zabrać również bezpośredni przełożony żegnanego oraz jego współpracownicy. Żegnany policjant zabiera głos jako ostatni. Uroczystość przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystości wręczenia odznak orderów, aktów mianowania na wyższe stopnie policyjne oraz innych wyróżnień.

15. ŚLUB POLICJANTA

1. Policjant może wystąpić z wnioskiem o przydzielenie policyjnej asysty honorowej w formie szpaleru reprezentacyjnego na czas trwania uroczystości zawarcia przez niego małżeństwa. Wniosek policjant składa do kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w której pełni służbę.
2. Policjantowi można przydzielić asystę, o której mowa w pkt 1, pod warunkiem złożenia przez niego deklaracji we wniosku, że w uroczystości ślubnej wystąpi on w umundurowaniu wyjściowym ze sznurem galowym.
3. O przydzieleniu i formie policyjnej asysty honorowej decyduje kierownik jednostki organizacyjnej Policji, przy czym w jej skład powinno wchodzić co najmniej 10 policjantów.
4. W asyście w formie szpaleru reprezentacyjnego biorą udział policjanci w umundurowaniu wyjściowym ze sznurem galowym, za zgodą przełożonego, w czasie służbowym.
5. W uzasadnionym przypadku dopuszcza się wyróżnienie policjanta biorącego ślub, polegające na skierowaniu do asysty honorowej policjantów z jednolitym rodzajem uzbrojenia, np. z karabinkami SKS, AKM lub AKMS lub szablami. W tym przypadku decyzję o przydzieleniu asysty, liczebności oraz transporcie służbowym podejmuje komendant wojewódzki (Stołeczny)

---

¹²⁾ Art. 41 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371)

Policji na wniosek przełożonego. Policjanci asystujący wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych.

6. Szpaler reprezentacyjny z bronią lub bez broni ustawia się przed wejściem do urzędu stanu cywilnego lub obiektu sakralnego w dwóch szeregach, zwróconych frontem do siebie, kilka minut przed wyjściem młodej pary.
7. Gdy młoda para wychodzi z urzędu stanu cywilnego lub obiektu sakralnego, policjanci stojący w szpalerze oddają honory na komendy: „BACZNOŚĆ! (Prezentuj – BRONÍ!) Na prawo – PATRZ!“. Nowożeńcy przechodzą między szeregami szpaleru.
8. W uzasadnionych przypadkach w uroczystościach ślubnych może uczestniczyć inna asysta, np. Motocyklowa Asysta Honorowa lub pododdział konny.

ROZDZIAŁ III

UROCZYŚCIOŚCI PAŃSTWOWE Z UDZIAŁEM POLICJI

1. W trakcie uroczystości państwowych organizuje się z udziałem Policji apele pamięci, apele poległych, odsłanianie pomników i tablic pamiątkowych, nadanie imion obiektom, wręczenie orderów i odznaczeń oraz innych wyróżnień okolicznościowych.
2. W uroczystościach mogą brać udział poczty ze sztandarami Policji, wojska, organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych, uczelni, szkół i innych partnerów społecznych.
3. Jeżeli pozwalają na to warunki, w uroczystości mogą wziąć udział piesze, konne i zmotoryzowane grupy rekonstrukcji historycznej, przedstawiciele władz administracyjnych i samorządowych, środowisk policyjnych, organizacji pozarządowych, słuchaczy szkół policyjnych, harcerzy i innych partnerów społecznych.
4. Policyjna asysta honorowa może uczestniczyć w uroczystościach patriotycznych organizowanych przez inne instytucje z okazji rocznic historycznych i uroczystych wydarzeń. Przykład stanowi Uroczysta Odprawa Wart przed Grobem Nieznanego Żołnierza na Placu imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Uroczystość ta przebiega zgodnie z ceremoniałem wojskowym.
5. Decyzję o udziale policyjnej asysty honorowej w uroczystości podejmuje Komendant Główny Policji, a szczegółowy zakres udziału określa w swoim rozkazie Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

1. APEL PAMIĘCI

1. Apele pamięci przeprowadza się z okazji świąt państwowych oraz rocznic historycznych wydarzeń, w miejscach związanych z dziejami Narodu Polskiego, np. przy pomnikach i tablicach pamiątkowych.

2. Tekst apelu pamięci, opracowany przez organizatorów uroczystości, powinien być zatwierdzony przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, kierującego policyjną asystę honorową do udziału w uroczystości. Tekst apelu może być odczytywany przez policjanta z jednostki organizacyjnej Policji wystawiającej policyjną asystę honorową.
3. Apel pamięci można łączyć z odsłonięciem pomników i tablic pamiątkowych oraz ze składaniem wieńców i wiązanek.
4. Apel odbywa się przy udziale policyjnej asysty honorowej zgodnie z zasadami jej uczestnictwa w uroczystościach o charakterze patriotycznym lub patriotyczno-religijnym.
5. Podczas uroczystości wyznaczeni policjanci mogą występować z zapalonymi pochodniami.
6. Uroczystość do czasu powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.
7. Jeżeli w scenariuszu przewidziana jest modlitwa, następuje ona po powitaniu. Następnie lektor zapowiada odczytanie tekstu apelu pamięci. Trębacz gra *Baczność*.
8. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo - PATRZ!”.
9. Wyznaczony oficer Policji odczytuje treść apelu. Po każdym zawołaniu: „Wzywam was do apelu!”/„Stańcie do apelu!” itp. policjanci kompanii honorowej odpowiadają: „Chwała bohaterom!”. Werblista wykonuje *Tremolo*.
10. Po ostatnim zawołaniu „Cześć ich pamięci!”, werblista trzykrotnie gra *Tremolo*.
11. Po odczytaniu apelu oficer odczytujący apel, wydaje komendę: „Salwa honorowa!”.
12. Dowódca kompanii wydaje komendy do salwy honorowej:
  - 1) komendy do salwy honorowej dla kompanii uzbrojonej w karabiny SKS: „Kompania – BACZNOŚĆ! Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ! Salwa honorowa! Kompania – SPOCZNIJ!”. Na komendę „SPOCZNIJ” drugi szereg odstępuje krok w tył, w przypadku, gdy jest to niemożliwe z uwagi na miejsce, odległość między pierwszym a drugim szeregiem można zwiększyć wcześniej; wtedy po komendzie „SPOCZNIJ” policjanci nie wykonują odstępowania. „Do salwy honorowej trzema – ŁADUJ! Salwą – PAL! Salwą – PAL! Salwą – PAL! Po salwie honorowej kompania – SPOCZNIJ!”. Drugi szereg wykonuje krok do przodu. „Kompania – BACZNOŚĆ! Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ! Na prawo – PATRZ!”;
  - 2) komendy do salwy honorowej dla kompanii uzbrojonej w AKM lub AKMS: „Kompania BACZNOŚĆ! Drugi szereg krok w tył – MARSZ! Na pas – BROŃ! SPOCZNIJ! Do salwy honorowej trzema – ŁADUJ! Salwą – PAL! Ładuj! Salwą – PAL! Ładuj! Salwą – PAL! Zabezpiecz – BROŃ! Przez pierś – BROŃ! Drugi szereg krok na wprost – MARSZ! Na prawo – PATRZ!”.
13. Trębacz gra *Hasło Wojska Polskiego*.
14. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Kompania BACZNOŚĆ! Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ! Kompania – SPOCZNIJ!”.

15. Lektor zaprasza delegacje składające wieńce do ustawienia się w wyznaczonym miejscu.
16. Dalszy scenariusz uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.

2. ODSŁANIANIE POMNIKÓW I TABLIC PAMIĄTKOWYCH

1. Odsłonięcie pomników, tablic pamiątkowych i innych miejsc pamięci narodowej odbywa się przy udziale policyjnej asysty honorowej zgodnie z zasadami jej uczestnictwa w uroczystościach o charakterze patriotyczno-religijnym.
2. Sposób okrycia pomnika lub tablicy pamiątkowej przed odsłonięciem uzależniony jest od możliwości organizacyjnych i technicznych. Najczęściej stosowane jest przepasanie odsłanianego obiektu wstęgą lub szarfą biało-czerwoną, którą przymocowuje się w górnym lewym rogu pomnika lub tablicy pamiątkowej i przeciąga skośnie do jego dolnego prawego rogu.
3. W chwili odsłonięcia, wstęgę lub szarfę zwalnia się z dolnego rogu lub przecina nożyczkami.
4. Uroczystość do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki. Po zabraniu głosu przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, następują przemówienia okolicznościowe. Następnie trębacz gra sygnał *Słuchajcie Wszyscy*.
5. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!). Zostaje odczytany akt odsłonięcia obiektu.
6. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały na prawo – PATRZ!”. Osoba dokonująca odsłonięcia zdejmuje wstęgę lub szarfę. Trębacz gra *Hasło WP*.
7. Po odsłonięciu dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
8. Jeżeli scenariusz uroczystości przewiduje poświęcenie obiektu, następuje ono po odsłonięciu i odmówieniu modlitwy. Po poświęceniu następuje złożenie wieńców, zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.
9. Po złożeniu wieńców może być odegrany utwór okolicznościowy przez orkiestrę lub trębacza.
10. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub zbiórki.

3. NADAWANIE IMIENIA OBIEKTOM

1. Nadanie obiektom o charakterze publicznym imienia związanego z tradycjami policyjnymi, może być zorganizowane z udziałem policyjnej asysty honorowej, zgodnie z zasadami jej uczestnictwa w uroczystościach o charakterze patriotycznym. Uroczystość taka może być zorganizowana

- w rocznicę wydarzeń historycznych oraz połączona z apelem pamięci lub apelem poległych, odsłonięciem pomnika lub tablicy pamiątkowej.
2. Uroczystość do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki.
  3. Po powitaniu kierownik jednostki organizacyjnej Policji przedstawia biogram osoby, której imię zostaje nadane obiektowi. Po zabraniu głosu przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, trębacz gra sygnał *Baczność*.
  4. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – BACZNOŚĆ!”. Wyznaczony policjant odczytuje akt nadania imienia.
  5. Policjant odczytuje akt nadania imienia. Dowódca uroczystości wydaje komendę; „Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Po odczytaniu aktu następują przemówienia okolicznościowe, poprzedzone sygnałem *Słuchajcie Wszyscy*.
  6. Jeżeli nadaniu imienia towarzyszy odsłonięcie tablicy pamiątkowej, dowódca uroczystości wydaje komendę: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ!) Na prawo – PATRZ!”. Trębacz gra *Hasło WP*.
  7. Odsłonięcia dokonuje osoba ustalona w scenariuszu uroczystości przez organizatora, w asyście przedstawicieli Policji.
  8. Po odsłonięciu dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Do nogi – BRÓŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
  9. Jeżeli scenariusz uroczystości przewiduje poświęcenie wmurowanej tablicy, następuje ono po odsłonięciu i odmówieniu modlitwy. Następnie w asyście przedstawicieli Policji składa się wieniec lub wiązanekę pod tablicą, po czym dokonuje wpisu w księdze pamiątkowej jednostki organizacyjnej Policji.
  10. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub zbiórki.

4. WMUROWANIE AKTU EREKCYJNEGO LUB KAMIENIA WĘGIELNEGO

1. Uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego może być połączona z wmurowaniem kamienia węgielnego.
2. W uroczystości wmurowania aktu erekcyjnego lub kamienia węgielnego może uczestniczyć policyjna asysta honorowa.
3. Do udziału w uroczystości zaprasza się przełożonego, przedstawicieli władz administracyjnych i samorządowych, środowisk policyjnych, duszpasterstwa, organizacji pozarządowych oraz słuchaczy szkół policyjnych, harcerzy i innych partnerów społecznych.

4. Uroczystość do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki.
5. Po powitaniu trębacz gra sygnał *Baczność*. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ!)”. Następuje odczytanie aktu erekcyjnego. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Na ramię BROŃ! Do nogi – BROŃ! Pododdziały – SPOCZNIJ!”, po czym następuje złożenie podpisów na akcie erekcyjnym.
6. Przed wmurowaniem aktu erekcyjnego lub kamienia węgielnego dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię BROŃ! Prezentuj – BROŃ!) Na prawo – PATRZ!”. Trębacz gra *Hasło WP*.
7. Po wmurowaniu aktu erekcyjnego lub kamienia węgielnego dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ!” (Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!” i może nastąpić odegranie utworu okolicznościowego.
8. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub zbiórki.

5. UROCZYSTOŚCI O CHARAKTERZE PATRIOTYCZNO-RELIGIJNYM

1. W uroczystościach o charakterze patriotyczno-religijnym mogą brać udział policjanci w składzie oficjalnej delegacji policyjnej oraz policyjnej asysty honorowej.
2. Uroczystości o charakterze patriotyczno-religijnym z udziałem policyjnej asysty honorowej są organizowane w porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi, przedstawicielami kościołów i związków wyznaniowych, w obiekcie sakralnym lub poza nim.
3. W części religijnej uroczystości może wziąć udział asysta honorowa w postaci pocztu sztandarowego lub trębacza.
4. Udział policjantów w posłudze liturgicznej odbywa się na zasadach dobrowolności.
5. W części patriotycznej uroczystości organizowanej poza obiektem sakralnym może uczestniczyć kompania honorowa, orkiestra, posterunek honorowy, policjanci do składania wieńców i wiązanek. W takiej sytuacji, osoby wchodzące w skład policyjnej asysty honorowej oczekują w miejscu przeprowadzenia części patriotycznej uroczystości, bądź mogą przemaszerować w to miejsce z uczestnikami części religijnej. Poczet sztandarowy wstępuje do szyku kompanii honorowej po zakończeniu nabożeństwa i wspólnie maszerują do miejsca, w którym odbywa się część patriotyczna uroczystości.
6. Poczet sztandarowy wstępuje do szyku kompanii honorowej po zakończeniu nabożeństwa i wspólnie maszerują do miejsca, w którym odbywa się część patriotyczna uroczystości.

7. Kierownicy jednostek organizacyjnych Policji przy wskazywaniu policjantów do udziału w uroczystościach o charakterze patriotyczno-religijnym biorą pod uwagę ich przekonania światopoglądowe, zgodnie z zasadą wolności sumienia i wyznania.
8. Policjanci wskazani do udziału w uroczystościach o charakterze patriotyczno-religijnym w ramach oficjalnej delegacji policyjnej lub policyjnej asysty honorowej, zachowują poszanowanie wobec zasad ceremonialnych obowiązujących w danym wyznaniu.
9. W trakcie uroczystości o charakterze patriotyczno-religijnym odbywających się w świątyni, członkowie oficjalnych delegacji policyjnych zajmują wskazane miejsca siedzące lub stojące, a kiedy wierni klęczą – policjanci przyjmują postawę zasadniczą.
10. W obiektach sakralnych policjanci zdejmują nakrycie głowy, trzymając czapkę w lewej ręce; chyba że zasady ceremonialne określonego wyznania pozwalają na przebywanie w świątyni w nakryciu głowy.
11. Kompania honorowa oraz poczet sztandarowy biorący udział w uroczystościach patriotyczno-religijnych występują w nakryciach głowy i z bronią. Jeżeli w uroczystości bierze udział trębacz, występuje on w nakryciu głowy, natomiast orkiestra policyjna występuje bez nakryć głowy.
12. Policjanci pełniący, na zasadzie dobrowolności, posługę liturgiczną podczas uroczystości religijnej, występują w umundurowaniu bez nakrycia głowy. Policjantów pełniących posługę liturgiczną nie wyznacza się do zbierania ofiary.
13. Liczba policjantów zgłaszających się do pełnienia posługi liturgicznej w uroczystości o charakterze patriotyczno-religijnym, powinna być każdorazowo ustalana z władzami kościelnymi.
14. Jeżeli poczet sztandarowy ze sztandarem Policji uczestniczy w nabożeństwie obrządku rzymskokatolickiego, wprowadza się go do obiektu sakralnego po wejściu celebransów, natomiast wyprowadzenie następuje przed ich wyjściem. Poczet sztandarowy Policji wchodzi do świątyni w kolejności:
  - 1) dowódca pocztu;
  - 2) sztandarowy;
  - 3) asystujący.
15. Po wprowadzeniu do obiektu sakralnego asysta honorowa zajmuje miejsce w kolumnie na wprost ołtarza, stając w ugrupowaniu rozwiniętym (szeregu). Trębacz gra *Hasło WP* lub orkiestra hymn państwowy.
16. Sztandarowy salutuje sztandarem (pochyla sztandar). W tym czasie dowódca pocztu i asystujący oddają honory. Po tych czynnościach sztandarowy wykonuje chwyt „PREZENTUJ”, a pozostali przestają salutować. Poczet z szablami wykonuje chwyt „NA RAMIĘ”. Następnie na komendę dowódcy poczet zajmuje miejsce po prawej stronie, patrząc od strony ołtarza.
17. Podczas nabożeństwa poczet oddaje honory w następujących okolicznościach:

- 1) w czasie czytania Ewangelii po słowach: „Pan z wami, (...) słowa Ewangelii według świętego (...)” poczet przyjmuje postawę zasadniczą, sztandarowy wykonuje chwyt „PREZENTUJ”, a następnie saltuje przez pochylenie sztandaru. Policjanci wyposażeni w szable wykonują chwyt „BACZNOŚĆ”;
  - 2) po słowach: „Oto słowo Pańskie” poczet przyjmuje postawę swobodną, sztandarowy opuszcza sztandar do postawy „SPOCZNIJ”. Poczet wyposażony w szable wykonuje chwyt „SPOCZNIJ”;
  - 3) poczet po raz drugi oddaje honory na dźwięk dzwonek po słowach kapłana: „Ciałem i Krwią naszego Pana Jezusa Chrystusa” – przez przyjęcie postawy zasadniczej;
  - 4) w momencie podniesienia przez celebransa hostii, sztandarowy saltuje sztandarem, natomiast dowódca i asystujący oddają honory;
  - 5) po opuszczeniu hostii, sztandarowy przyjmuje postawę zasadniczą (bez pochylenia sztandaru), a dowódca i asystujący oddają honory;
  - 6) po opuszczeniu kielicha poczet przyjmuje postawę swobodną lub chwyt „SPOCZNIJ”;
  - 7) poczet po raz trzeci oddaje honory przez przyjęcie postawy zasadniczej podczas udzielania błogosławieństwa po słowach „Przyjmijcie Boże Błogosławieństwo”,
  - 8) po słowach: „Idźcie w pokoju Chrystusa...” poczet przyjmuje postawę swobodną lub chwyt „SPOCZNIJ”.
18. Wyjście pocztu sztandarowego Policji następuje przed wyjściem celebransów, po odśpiewaniu pieśni. Poczet sztandarowy podchodzi przed ołtarz, ustawia się frontem w jego stronę i oddaje honory w taki sam sposób jak przy wejściu. Następnie na komendę dowódcy wychodzi z obiektu sakralnego.
19. W rzymsko-katolickim nabożeństwie polowym kompania honorowa z pocztem sztandarowym zajmuje, w miarę możliwości, miejsce na wprost ołtarza w szyku marszowym.
20. Jeżeli asystę stanowi tylko poczet sztandarowy, zajmuje on miejsce z lewej strony ołtarza, patrząc od strony ołtarza.
21. Jeżeli w uroczystości bierze udział orkiestra, należy zapewnić jej miejsca siedzące na wprost ołtarza.
22. Inne pododdziały policyjne ustawia się w kolumnach na wprost ołtarza lub po prawej stronie, patrząc od strony ołtarza.
23. Poczty ze sztandarami organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych i innych instytucji, ustawia się z prawej strony ołtarza, patrząc od strony ołtarza.
24. W przypadku nabożeństw innych wyznań, dowódca uroczystości uwzględnia zasady postępowania obowiązujące w ramach danego wyznania.

ROZDZIAŁ IV

UROCZYŚCIOŚCI W WYŻSZEJ SZKOLE POLICJI W SZCZYTNIE ORAZ SZKOŁACH POLICYJNYCH

1. PROMOCJA NA PIERWSZY STOPIEŃ OFICERSKI

1. Promocję absolwentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie organizuje się na placu apelowym Szkoły lub, w uzgodnieniu z władzami administracyjnymi miasta, w innym godnym miejscu. Uroczystość może być także zorganizowana w ramach centralnych obchodów Święta Policji.
2. Policyjną asystę honorową podczas uroczystości stanowi kompania honorowa i orkiestra.
3. W przeddzień promocji na pierwszy stopień oficerski policjantom wręczane są akty mianowania na stopień policyjny.
4. W uroczystości powinien uczestniczyć jak największy stan osobowy szkoły, zaproszeni goście oraz rodziny promowanych policjantów.
5. Aktu promowania na pierwszy stopień oficerski dokonuje Komendant Główny Policji lub jego przedstawiciel z korpusu nadinspektorów Policji. W uzasadnionych przypadkach aktu promowania dokonuje kilku nadinspektorów Policji jednocześnie.
6. Promocji dokonuje się na podeście, z którego prawej strony umieszcza się stolik z szablą. Pododdział absolwentów ustawia się w kolumnie, naprzeciwko podestu.
7. Uroczystość do chwili powitania gości przez Komendanta Głównego Policji lub Komendanta-rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki.
8. Po powitaniu następuje odczytanie postanowienia o mianowaniu na pierwszy stopień oficerski. Następnie dowódca uroczystości wydaje komendy do wystąpienia poczty sztandarowego i trębaczy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ! Na prawo – PATRZ! Poczta sztandarowy Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie i fanfarzyści do podium – MARSZ!”. Poczta i trębacze zajmują wyznaczone miejsca bezpośrednio przy podeście.
9. Promujący schodzi z trybuny, podchodzi do stolika i prawą ręką chwyta szablę oraz zajmuje miejsce na podeście, trzymając szablę w położeniu „Na ramię”.
10. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Prymus Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (stopień, nazwisko) – DO PROMOCJI!”. Trębacz gra sygnał *Do Promocji*.
11. Prymus maszeruje do środka podestu, wstępuje na niego i klęka na prawe kolano, opierając dłoń lewej ręki na udzie lewej nogi końcami palców na równi z kolanem.
12. Promujący staje przed prymusem z szablą i wygłasza formułę: „W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej mianuję Pana/Panią podkomisarzem Policji”, dotyka lewe ramię prymusa piórem szabli, przy czym grzbiet szabli jest skierowany w stronę szyi promowanego, po czym przekłada szablę do lewej ręki w położeniu „Na ramię”.

13. Prymus wstaje i przyjmuje postawę zasadniczą. Promujący podaje mu rękę, mówiąc: „Gratuluję Panie komisarzu/Pani komisarz”. Prymus odpowiada: „Ku chwale Ojczyzny”. Promujący przekłada szablę do prawej ręki, nie zmieniając jej położenia.
14. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „DO PROMOCJI!” dla pierwszej zmiany absolwentów. Prymus wykonuje w lewo zwrot, maszeruje wzdłuż podestu, zachodzi w marszu w lewo i maszeruje na koniec kolumny pododdziału absolwentów. W tym czasie trębacz gra sygnał *Do Promocji* (powtarzając go po każdej zmianie).
15. Pierwsza zmiana absolwentów maszeruje do podestu i powtarza wszystkie czynności wykonane przez prymusa.
16. Pododdział absolwentów wykonuje krok na wprost. Promujący wygłasza formułę: „W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej mianuję Panie i Panów podkomisarzami Policji”, następnie przechodzi na prawe skrzydło zmiany i kolejno promuje absolwentów, powtarzając czynności, jak przy promowaniu prymusa.
17. Po promocji zmiany promujący przekłada szablę do prawej ręki, nie zmieniając jej położenia, i wraca na środek podestu.
18. Dowódca pododdziału absolwentów wydaje komendę: „DO PROMOCJI!” dla kolejnej zmiany absolwentów. Na tę komendę zmiana promowanych wykonuje zwrot (pół zmiany w lewo, a pół zmiany w prawo), schodzi z podestu i maszeruje na tył kolumny pododdziału absolwentów.
19. Po wstąpieniu do szyku każdy promowany odśpiewa oznaki stopnia, zdejmując zasłony z naramiennika.
20. Po zakończeniu promocji promujący kładzie szablę na stoliku i wraca na trybunę.
21. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Na ramię – BROŃ! Prezentuj – BROŃ! Na prawo – PATRZ! Poczta sztandarowy Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie i fanfarzyści – BACZNOŚĆ! Do szyku – MARSZ!”.
22. Po wstąpieniu poczty do szyku, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały BACZNOŚĆ! Na ramię – BROŃ! Do nogi - BROŃ! Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
23. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.

2. UROCZYSTOŚCI W SZKOŁACH POLICYJNYCH

1. W szkołach policyjnych odbywają się uroczystości rozpoczęcia i zakończenia szkolenia zawodowego podstawowego, zakończenia (wręczenia świadectw) kursów specjalistycznych w ramach doskonalenia zawodowego oraz wręczenia różnego rodzaju dyplomów i wyróżnień.
2. Uroczystości są organizowane w formie uroczystego apelu lub zbiórki, z udziałem policyjnej asysty honorowej, na placu apelowym lub w obiekcie szkoły. Elementem różniącym scenariusz

poszczególnych uroczystości jest część okolicznościowa – odczytanie rozkazu komendanta szkoły policyjnej o zakończeniu nauki oraz postanowień, decyzji lub rozkazów o wyróżnieniach, ceremonia wręczenia dyplomów lub świadectw.

3. Wręczenie świadectw odbywa się analogicznie do promocji na pierwszy stopień oficerski – z tą różnicą, że nie występuje element podestu, słuchacze stoją w postawie zasadniczej, a wręczający świadectwo ukończenia szkolenia zawodowego podstawowego składa gratulacje.
4. Uroczystość przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.
5. Po przybyciu pododdziałów oraz pocztu sztandarowego w wyznaczone miejsce oraz zajęciu miejsc przez zaproszonych gości, następuje wprowadzenie kompanii honorowej, pododdziałów uczestniczących i orkiestry na komendę dowódcy uroczystości: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Wprowadzić pododdziały na plac! Pododdziały – SPOCZNIJ!
6. Po zajęciu wyznaczonych miejsc przez pododdziały dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ! Na prawo – PATRZ!”. Następnie dowódca uroczystości składa meldunek komendantowi szkoły policyjnej.
7. Po złożeniu meldunku dowódca uroczystości asystuje komendantowi szkoły policyjnej przy przywitaniu się ze sztandarem szkoły i przeglądzie pododdziałów.
8. Komendant szkoły policyjnej wita się z policjantami: „Czołem Policjanci! Czołem Panie (stopień)”. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Poczet flagowy – BACZNOŚĆ! Do podniesienia flagi państwowej – MARSZ!
9. Po odegraniu hymnu państwowego dowódca uroczystości wydaje komendy „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Na ramię – BRÓŃ! Do Nogi – BRÓŃ! Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Następują przemówienia komendanta szkoły policyjnej oraz przemówienia okolicznościowe.
10. Na komendę dowódcy uroczystości: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Do defilady w ugrupowanie marszowe kierunek w prawo – MASZEROWAĆ!” – następuje przegrupowanie pododdziałów towarzyszących do defilady.
11. Po defiladzie dowódca uroczystości składa meldunek o zakończeniu uroczystości.

ROZDZIAŁ V

WYBRANE ELEMENTY MUSZTRY POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ

1. CHWYTY SZTANDAREM

1. W postawie zasadniczej ze sztandarem u nogi sztandarowy trzyma sztandar postawiony na trzewiku drzewca przy prawej nodze na linii czubka buta. Drzewce przytrzymuje prawą ręką powyżej pasa głównego, łokieć prawej ręki lekko przyciska do ciała (RYS. 1). Jest to również postawa

po wykonaniu komendy „Do nogi broń” w przypadku gdy w uroczystości bierze udział pododdział wyposażony w karabin SKS. W postawie swobodnej sztandarowy również trzyma sztandar przy prawej nodze.

RYS. 1

2. Chwyć „NA RAMIĘ – BROŃ” sztandarowy wykonuje po komendzie „BACZNOŚĆ” (RYS. 1). Podnosi sztandar prawą ręką i ustawia w położeniu pionowym przy prawym ramieniu (dłoń prawej ręki znajduje się na wysokości barku). Następnie lewą ręką chwyta drzewce sztandaru tuż pod prawą, po czym opuszcza prawą rękę na całą długość, obejmując nią dolną część drzewca (RYS. 2). Na wydaną kompanii honorowej wyposażonej w karabinek AKMS komendę: „Na prawo (lewo) – PATRZ”, sztandarowy wykonuje sztandarem wymieniony wyżej chwyt „prezentuj”. Przeniesienie sztandaru do nogi następuje na komendę „BACZNOŚĆ”. Natomiast w przypadku kompanii honorowej z karabinem SKS, komenda „Prezentuj” musi być poprzedzona komendą „Na ramię – broń”.

RYS. 2

3. „SALUTOWANIE” sztandarem w miejscu wykonuje się z postawy „PREZENTUJ”, gdy odbierający honory zbliży się na około 5 kroków, sztandarowy robi w prawo w skos, z jednoczesnym wysunięciem lewej nogi w przód na odległość jednej stopy (około 30 cm) i pochyla sztandar w przód pod kątem 45 stopni (RYS. 3). W tej postawie pozostaje, dopóki odbierający honory nie znajdzie się w odległości kroku za sztandarem. Następnie energicznie przenosi sztandar do postawy „PREZENTUJ” (RYS. 2).

RYS. 3

4. Chwył „NA RAMIĘ” do marszu sztandarowy wykonuje z pozycji „PREZENTUJ” (RYS. 2), kładąc drzewce prawą ręką, pomagając sobie lewą, na prawe ramię, po czym energicznie lewą rękę opuszcza do położenia, jak w postawie zasadniczej. Natomiast prawa ręka zostaje wyprostowana na drzewcach, jednocześnie regulując kąt położenia sztandaru, tak by był on ustawiony pod kątem 45 stopni (RYS. 4). Jest to chwyt stosowany bezpośrednio przed podaniem komendy do marszu.

RYS. 4

Płat sztandaru musi być oddalony od barku na odległość około 30 cm.

2. CHWYTY KARABINEM SKS

1. Policjant przyjmuje postawę zasadniczą na komendę „BACZNOŚĆ” (RYS. 1–3). Prawą ręką (ruchem nadgarstka) unosi karabin lekko nad ziemią, z jednoczesnym odstawieniem lewej stopy piętą na zewnątrz, po czym energicznie stawia karabin na podłoże z jednoczesnym dostawieniem pięty lewej stopy do prawej. Po wykonaniu czynności z RYS. 2, policjant przyjmuje postawę zasadniczą.

RYS. 1

RYS. 2

RYS. 3

2. Będąc w postawie zasadniczej (RYS. 4), policjant przyjmuje postawę swobodną na komendę „SPOCZNIJ”(RYS. 4 – 7). Lewą stopę unosi na wysokość górnej krawędzi butów, równolegle

do podłoża, jednocześnie prawą ręką unosi karabin lekko do góry, po czym wysuwa energicznie lewą nogę w lewo skos na połowę długości stopy z jednoczesnym postawieniem karabinu na podłożu. Następnie wyprostowaną lewą nogę energicznie dostawia do prawej. Po wykonaniu tych czynności, położenie karabinu i rąk jest identyczne, jak w postawie zasadniczej.

3. Komendy „SPOCZNIJ” nie wydaje się, gdy policjant trzyma karabin w położeniu „PREZENTUJ” i „NA RAMIĘ”.

RYS. 4

RYS. 5

RYS. 6

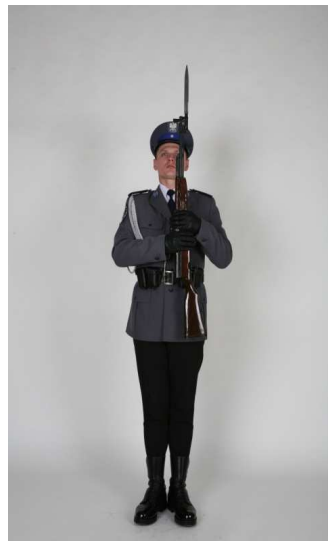
RYS. 7

4. Chwyć „NA RAMIĘ” z położenia „DO NOGI” (RYS. 8), policjant wykonuje na komendę: „NA RAMIĘ – BRONŃ” (RYS. 8-11). Prawą ręką unosi karabin i przenosi przed siebie w położenie pionowe językiem spustowym w lewo. Rączka suwadła powinna być na wysokości górnej lewej krawędzi kieszeni munduru. Lewą ręką jednocześnie chwytą karabin tuż nad prawą (rączka suwadła między dłońmi). Łokcie są zbliżone do siebie. Prawą ręką trzyma trzon zamka

pod rączką suwadła tak, żeby kciuk był wyprostowany wzdłuż palców i obejmował suwadło. Po czym obraca karabin językiem spustowym do siebie (zgina przedramię w nadgarstku i podnosi tak wysoko, żeby wsunąć go w lewe ramię). Lewą ręką chwyta kolbę w ten sposób, aby tył trzewika kolby znajdował się w dłoni między kciukiem a palcem wskazującym. Końce palców przylegają do kolby, a opuszki palców dotykają pokrywy ładownicy. Łokieć lewego ramienia dociśnięty jest do tułowia. Następnie policjant prawą rękę opuszcza najkrótszą drogą do położenia, jak w postawie zasadniczej.

RYS. 8

RYS. 9

RYS. 10

RYS. 11

5. Chwyt „PREZENTUJ” z położenia na ramię (RYS. 12), policjant wykonuje na komendę: „PREZENTUJ-BROŃ” (Rys. 12 -14). Obracając lewą ręką o 90 stopni przenosi karabin w położeniu pionowym na środek ładownic na odległość wyciągniętej ręki, jednocześnie prawą ręką chwyta karabin za szyjkę kolby kciukiem zwróconym do tułowia, następnie prawą ręką obraca karabin językiem spustowym w przód, jednocześnie obniżając go tak, aby muszka

karabinu znalazła się na wysokości brwi. Lewą ręką chwyta karabin za łożo, tak by kciuk był wyprostowany wzdłuż łoża. Pozostałe palce są zwarte, a dolna krawędź dłoni spoczywa na wycięciu magazynka. Kciuk prawej ręki, trzymającej szyjkę kolby, znajduje się pod komorą zamka, a pozostałe palce zwarte i wyprostowane tuż pod kabłąkiem. Łokieć prawej ręki lekko podany do przodu, przedramię z dłonią tworzy linię prostą.

RYS. 12

RYS. 13

RYS. 14

6. Chwyt „NA RAMIĘ” z położenia „PREZENTUJ”(RYS. 15) policjant wykonuje na komendę „NA RAMIĘ – BROŃ” (Rys. 15–18). Lewą ręką skręca karabin językiem spustowym w lewo o 90 stopni, prawą puszcza szyjkę kolby i chwyta nią karabin na wysokości górnej krawędzi kieszeni munduru. Następnie, skręcając karabin językiem spustowym do tułowia, wsuwa go w lewe ramię, lewą ręką chwyta kolbę, po czym prawą rękę opuszcza do położenia, jak w postawie zasadniczej.

RYS. 15

RYS. 16

RYS. 17

RYS. 18

7. Chwyt „DO NOGI” z położenia „NA RAMIĘ” (RYS. 19) policjant wykonuje na komendę: „DO NOGI – BRONŃ” (Rys. 19–22). Obracając lewą ręką kolbę w prawo o 90 stopni, ściąga ją do lewego uda na długość wyciągniętej ręki. Prawą ręką chwytą karabin na wysokości barku, po czym przenosi karabin przy tułowiu, obracając go na zewnątrz, tak by środek kolby przy całkowitym wyprostowaniu ramienia znajdował się nad małym palcem u prawej nogi na wysokości górnej krawędzi butów. Lewą rękę opuszcza szybko do położenia, tak jak w postawie zasadniczej. Następnie prawą ręką przystawia karabin kolbą do prawej stopy w położeniu identycznym, jak postawa zasadnicza.

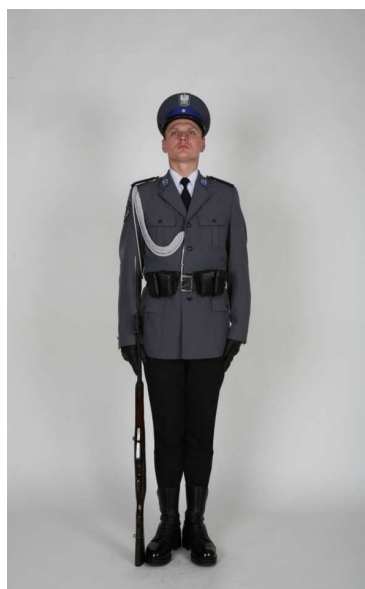
RYS. 19

RYS. 20

RYS. 21

RYS. 22

8. Komendę „SALWA HONOROWA” wykonuje się z postawy zasadniczej (RYS. 23). Na komendę: „SALWA HONOROWA – KOMPANIA SPOCZNIJ” policjant wykonuje takie same chwytaki jak przy komendzie „SPOCZNIJ”. Następnie padają komendy: „DO SALWY HONOROWEJ – TRZEMA (policjant wykonuje takie same czynności jak przy komendzie „BACZNOŚĆ”) – ŁADUJ”, policjant prawą ręką (ruchem nadgarstka) wyrzuca karabin na prawą stronę w pozycję poziomą do ziemi na odległość wyciągniętych rąk (lewa ręka chwytaki karabin na wysokości łoża, prawa ręka chwytaki karabinek na wysokości kolby – palce prawej ręki są wyprostowane), dociskając karabin do tułowia, suwadłem zamka w kierunku prawym, wzrok skierowany na wprost, w tym samym momencie, gdy wyrzuca karabin, robi zwrot w prawo w skos, z jednoczesnym wysunięciem lewej nogi w przód na odległość jednej stopy – 10 cm (RYS. 24). Odczekując pół sekundy w tej pozycji, policjant dokonuje energicznego przeładowania zamka kciukiem prawej

ręki (lewa ręka utrzymuje karabin – RYS. 25), prawa ręka po przeładowaniu wraca do kolby (RYS. 24). Pada kolejna komenda: „SALWA” (pierwsza salwa), policjant energicznie wyrzuca karabin przed siebie na wyprostowane ręce pod kątem 20 stopni od pionu, z jednoczesnym przesunięciem lewej nogi w lewo zachodzącej około 30 cm do tyłu (RYS. 26 i 27), po czym opiera trzewik kolby w tzw. dołku strzeleckim, z jednoczesnym dostawieniem lewej nogi do prawej (palec wskazujący prawej ręki jest wyprostowany wzdłuż kabłąka karabinu – przygotowany do pociągnięcia za spust, natomiast lewa ręka podtrzymuje dolną część kolby), wzrok skierowany na wprost (RYS. 28 i 29). Na komendę: „PAL” policjant energicznie przeciąga palec po języku spustowym (pada strzał), po strzale zrzuca karabinek do postawy z RYS. 24, odczekując pół sekundy w pozycji z RYS. 24, policjant dokonuje energicznego przeładowania zamka kciukiem prawej ręki (lewa ręka utrzymuje karabin – RYS. 25), prawa ręka po przeładowaniu wraca do kolby (RYS. 24). Następnie na komendę: „SALWA” (druga salwa), policjant wykonuje takie same czynności jak na RYS. 25–29. Na komendę: „PAL”, policjant energicznie przeciąga palec po języku spustowym (pada strzał), po strzale zrzuca karabin do postawy z RYS. 24, odczekując pół sekundy w pozycji z RYS. 26, policjant dokonuje energicznego przeładowania zamka kciukiem prawej ręki (lewa ręka utrzymuje karabin – RYS. 25). Następnie na komendę: „SALWA” (trzecia salwa), policjant wykonuje takie same czynności jak z RYS. 25–29. Po trzeciej salwie policjant wyrzuca karabin energicznie przed siebie na wyprostowane ręce (w taki sposób, żeby karabin był ustawiony pionowo do ziemi). Następnie lewą ręką chwyta karabin za łożę (przytrzymuje karabin), po czym prawą rękę przekłada na wysokość łączącą łożę z lufą karabinu i dostawia do nogi, tak jak w postawie zasadniczej (RYS. 1), po czym padają komendy: „SALWA HONOROWA – KOMPANIA SPOCZNIJ” – policjant wykonuje takie same chwytty, jak przy komendzie „SPOCZNIJ”.

RYS. 23

RYS. 24

RYS. 25

RYS. 26

RYS. 27

RYS. 28

RYS. 29

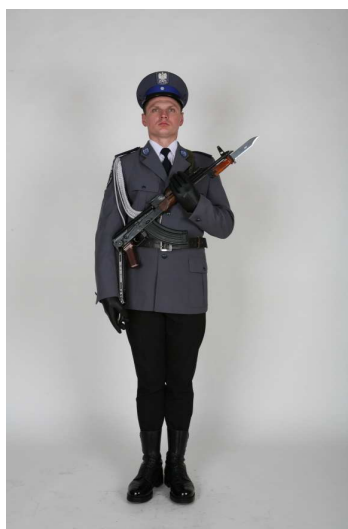
3. CHWYTY KARABINKIEM AKMS

1. Na komendę „BACZNOŚĆ” policjant prawą ręką trzyma karabinek za tylną część komory zamkowej, lewa ręka pozostaje opuszczona nieruchomo wzdłuż ciała. Ciężar ciała spoczywa równomiernie na obu stopach, pięty są złączone, stopy – rozwarne na szerokość środkowej części podeszwy buta. Głowa jest podniesiona, wzrok skierowany na wprost (RYS. 1).

RYS. 1

2. Na komendę „Kolby – ROZŁÓŻ!” policjant wykonuje czynności z RYS. 2 – 3.

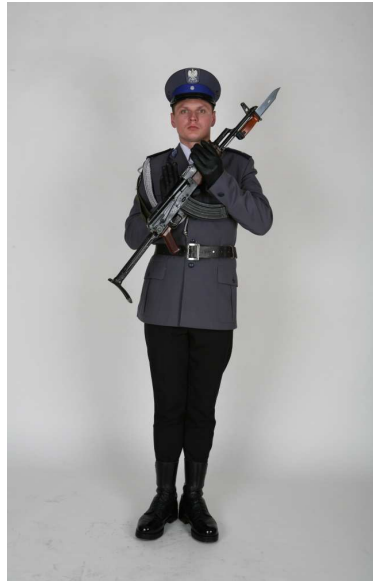

RYS. 2

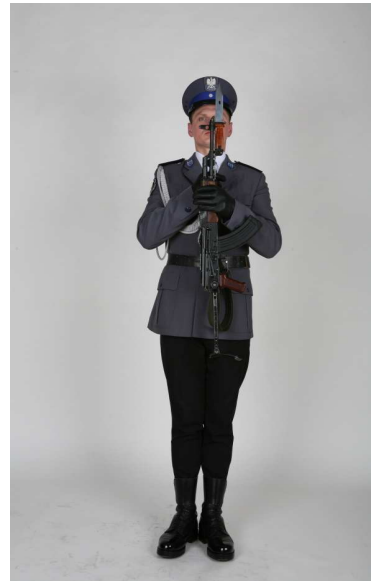

RYS. 3

Po wykonaniu czynności rozłożenia kolby karabinka na komendę „Na pas – BROŃ!” policjant lewą ręką chwyta karabinek za rurę gazową podnosząc go w górę. Łokieć prawej ręki wysuwa spod pasa chwytając z dołu pas przy komorze zamkowej (RYS. 4). Następnie kieruje karabinek komorą zamkową w górę, przerzuca przez głowę i trzyma z magazynkiem zwróconym w prawo i rękojeścią umieszczoną w okolicach brody (RYS. 5). Po wykonaniu powyższych czynności policjant prawą ręką przerzuca karabinek przez prawe ramię (RYS. 6), w położenie „NA PAS”, lewą ręką opuszcza wzdłuż ciała (RYS. 7).

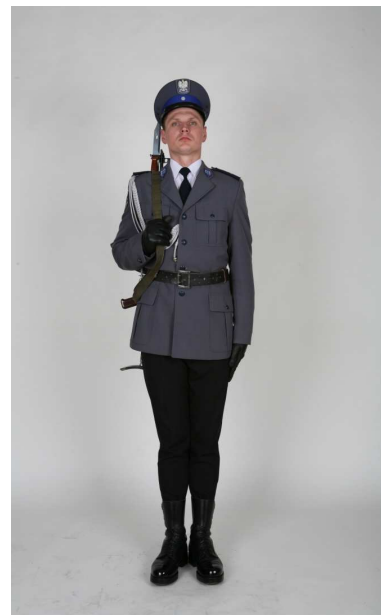
RYS. 4

RYS. 5

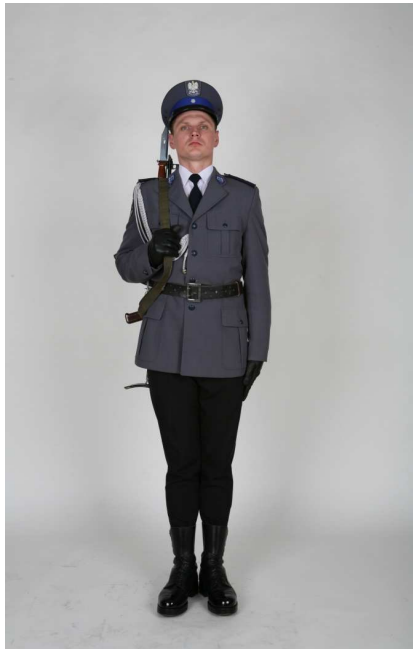

RYS. 6

RYS. 7

3. Na komendę „SPOCZNIJ” policjant unosi lewą stopę na wysokość górnej krawędzi butów, równoległe do podłoża (RYS. 9), po czym wysuwa energicznie w lewo na połowę długości stopy i stawia na podłożu (RYS. 10). Wyprostowaną lewą stopę energicznie dostawia do prawej (RYS. 11).

RYS. 8

RYS. 9

RYS. 10

RYS. 11

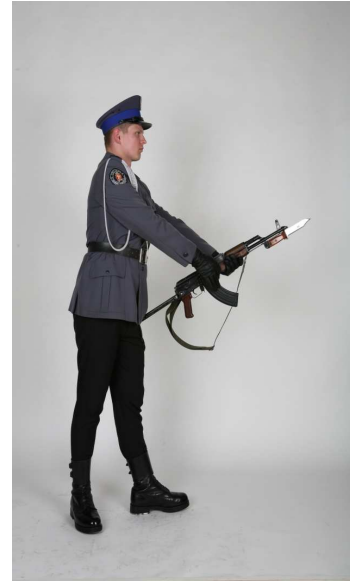
4. Na zapowiedź komendy: „Do salwy honorowej(...)” policjant robi wykrok do przodu lewą nogą, chwytając broń lewą ręką za przednią część nakładki, kolbę opierając o lewe udo przy biodrze (RYS. 12). Na komendę „TRZEMA” odbezpiecza broń oraz przestawia przełącznik na prowadzenie ognia pojedynczego (RYS. 13).

RYS. 12

RYS. 13

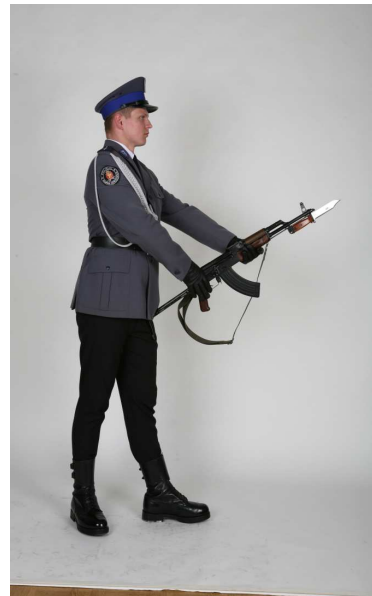

RYS. 14

5. Na komendę „ŁADUJ” policjant przeładowuje broń (RYS. 14 – 15).

RYS. 14

RYS. 15

6. Na komendę „SALWĄ” policjant opiera karabinek na prawym ramieniu z równoczesnym dostawieniem lewej nogi do prawej. Palec wskazujący prawej ręki wyprostowany wzdłuż kabłąka karabinka jest przygotowany do pociągnięcia za spust, lewa ręka podtrzymuje dolną część kolby (RYS. 16). Na komendę „PAL!” policjant oddaje strzał.

RYS. 16

7. Omawiane czynności powtarzane są trzykrotnie. Po oddaniu trzeciego strzału policjant wraca do postawy z wykrokiem, a następnie wykonuje komendę: „Zabezpiecz – BRONÍ!”. Na komendę: „Na pas – BRONÍ!” cofa lewą nogę do postawy zasadniczej, jednocześnie zarzucając karabinek na prawe ramię (RYS. 17).

RYS. 17

4. CHWYTY SZABLA

5. Chwyty szablą wykonuje się w postawie zasadniczej. Pochwę z szablą policjant przypina do pasa głównego przy lewym boku, przy czym brzusiec szabli jest skierowany do przodu. Ostroga pochwy powinna znajdować się na wysokości kostki nogi (RYS. 1).

RYS. 1

5. Wydobycie szabli przez dowódcę pododdziału jest komendą dla podległych mu dowódców.
5. W postawie zasadniczej z szablą u nogi policjant obejmuje całą dłońią prawej ręki rękojeść szabli kciukiem od strony uda. Szabla jest opuszczona w dół w położeniu prostopadłym do linii frontu, brzusiec skierowany w prawo. Prawa ręka jest naturalnie opuszczona. Jelec szabli znajduje się przy szwie spodni, a koniec głowni jest oddalony od ziemi około 20 cm. Lewa ręka przytrzymuje pochwę kciukiem od przodu, pozostałymi palcami zwartymi od tyłu, oprócz wskazującego, który jest wyprostowany i ułożony wzdłuż pochwy. W ten sam sposób policjant w postawie zasadniczej trzyma pochwę z szablą (RYS. 2). W postawie swobodnej policjant trzyma wydobytą szablę w sposób pokazany na fotografii (RYS. 3).

RYS. 2

RYS. 3

4. W postawie z szablą na ramieniu policjant trzyma szablę prawą ręką, przy czym palce: wskazujący i środkowy wyprostowane obejmują rękojeść od przodu, kciuk – od tyłu

z lewej strony, a pozostałe są złączone i wyprostowane. Ręka trzymająca szablę jest wyprostowana, a kciuk przy szwie spodni. Grzbiet głowni jest oparty o szew wszycia rękawa. Położenie lewej ręki jest takie, jak w postawie zasadniczej z szablą u nogi (RYS. 5). W postawie z szablą na ramieniu w marszu, policjant na komendę: „BACZNOŚĆ!” utrzymuje prawą rękę nieruchomo z kciukiem przy szwie spodni. Grzbiet głowni oparty jest o szew wszycia rękawa. Na komendę: „SPOCZNIJ!” prawa ręka porusza się w takt marszu.

Trzymanie pochwy w czasie marszu, zarówno z szablą na ramieniu, jak i z szablą w pochwie, jest identyczne z jej trzymaniem w postawie zasadniczej. W czasie dłuższego marszu z szablą na ramieniu, można ją opierać kapturkiem i kabłąkiem jelca na zgiętej dłoni (z kciukiem wewnątrz kabłąka).

5. Chwyć szablą „Na RAMIĘ” z postawy u nogi oraz chwyt „Do NOGI” z postawy „Na RAMIĘ” wykonuje się jednym ruchem najkrótszą drogą.

RYS. 4

RYS. 5

6. Salutowanie szablą w miejscu policjant wykonuje z postawy „Na RAMIĘ” lub „Do NOGI” szybkim ruchem szablą z ramienia przed środek twarzy tak wysoko, by jelec znalazł się na poziomie brody, przy czym głownię szabli trzyma pionowo, brzuścem w lewo, oddaloną od twarzy na szerokość dłoni. W czasie wykonywania ruchu szablą chwytą rękojęść całą dłonią. Utrzymuje szablę przed twarzą przez sekundę, po czym szybkim ruchem opuszcza szablę najkrótszą drogą do postawy zasadniczej z szablą u nogi.
7. Powracając do postawy „Na RAMIĘ” po salutowaniu, policjant najkrótszą drogą podnosi szablę przed środek twarzy, tak jak podczas salutowania, utrzymuje szablę przed twarzą przez sekundę, po czym opuszcza szablę najkrótszą drogą do postawy „Na RAMIĘ”.

8. Salutowanie szablą w marszu odbywa się tak jak salutowanie w miejscu, ale jest wykonywane w takt marszu i rozpoczyna się na 10 kroków przed przełożonym. Policjant rozpoczyna salutowanie, stawiając lewą nogę i wykonuje je w tempie trzech kolejnych kroków. Opuszczając szablę do postawy zasadniczej z szablą u nogi, policjant zwraca jednocześnie głowę w kierunku przełożonego. Do postawy „Na RAMIĘ” powraca w odległości jednego kroku za przełożonym, w odwrotnej kolejności niż podczas salutowania.
9. Salutowanie szablą w marszu wykonują tylko policjanci występujący przed frontem szyku i wydający komendy. Stojący z szablami w szyku oddają honory jednocześnie z pododdziałem przez prezentowanie i zwrot głowy. Policjanci maszerujący w szyku oddają honory tylko przez zwrot głowy.
10. Chwył „PREZENTUJ” szablą w miejscu policjant wykonuje z postawy „NA RAMIĘ” szybkim ruchem szablą z ramienia przed środek twarzy tak wysoko, by jelec znalazł się na poziomie brody, przy czym głównie szabli trzyma pionowo, brzuścem w lewo, oddaloną od twarzy na szerokość dłoni (RYS. 6 i 7).

RYS. 6

RYS. 7

5. CHWYTY SZABLĄ W SZYKU KONNYM

1. Chwyty szablą wykonuje jedynie dowódca pododdziału konnego Policji. Chwyty wykonywane są w postawie zasadniczej. Szablę wydobywa się na komendę: „Szable – W DŁOŃ!” (RYS. 1 – 3).

2. Policjant energicznym ruchem wydobywa szablę z pochwy, wznosi ją na wysokość wyprostowanego ramienia (RYS. 2), a następnie opuszcza rękę z szablą w dół (RYS. 3). Prawa ręka zgięta w stawie łokciowym trzyma szablę w ten sposób, aby nasada dłoni i dwa ostatnie palce opierały się na górnej części prawego uda na szerokość dwóch dłoni poniżej stawu biodrowego. Głownia szabli – grzbietem oparta o ramię na szwie rękawa, ostrzem skierowana do przodu. Powyższy chwyt obowiązuje podczas wjazdu na miejsce ceremonii, w oczekiwaniu na ceremonię, na komendę dowódcy uroczystości: „BACZNOŚĆ!”, Na ramię – BROŃ! Do nogi – BROŃ!”.

RYS. 1

RYS. 2

RYS. 3

3. Komenda „Prezentuj – BROŃ!” (RYS. 4). Policjant przenosi szablę szybkim ruchem z ramienia najkrótszą drogą przed pierś, obejmując jednocześnie rękojeść szabli całą dłonią. Prawa pięść oddalona od piersi na szerokość dłoni, ustawiona tak, aby jelec szabli był na wysokości wszycia kołnierza kurtki munduru, prawy łokieć swobodnie opuszczony, prawa ręka lekko przylega do boku tułowia. Głownia szabli ustawiona pionowo przed środkiem twarzy, ostrzem w lewo, a piórem do góry.

RYS. 4

4. Komenda „Na prawo/lewo – PATRZ!” (RYS. 5-6). Szabla trzymana prawą ręką – opuszczona pionowo w dół. Ostrze szabli skierowane na zewnątrz. Głowa jeźdźca zwrócona w prawo lub w lewo. Przeniesienie szabli z postawy „PREZENTUJ” szybkim ruchem najkrótszą drogą przez pierś.

RYS. 5

RYS. 6

5. Komenda „Pododdziały – BACZNOŚĆ!” (RYS. 7). Szabla trzymana prawą ręką – opuszczona pionowo w dół. Ostrze szabli skierowane na zewnątrz. Głowa jeźdźca zwrócona na wprost.

RYS. 7

6. Komenda „Pododdziały – SPOCZNIJ!” (RYS. 8–9). Przeniesienie szabli do postawy „PREZENTUJ” i powrót do pozycji – „BACZNOŚĆ!”.

RYS. 8

RYS. 9

ROZDZIAŁ VI**DOKUMENTY ZWIĄZANE Z CEREMONIAŁEM POLICYJNYM****1. WZÓR FORMULARZA WNIOSKU
O PRZYDZIELENIE POLICYJNEJ ASYSTY HONOROWEJ**.....
(wnioskujący).....
(miejsowość i data).....
(adresat – komendant wojewódzki Policji)**WNIOSEK
o przydzielenie policyjnej asysty honorowej**

Uprzejmie proszę o przydzielenie policyjnej asysty honorowej do udziału w uroczystości:

.....
.....
(nazwa uroczystości, miejsce, data, godzina)

Organizatorem uroczystości jest:

.....
(organizator).....
(adres do korespondencji, e-mail, nr tel./fax).....
(imię i nazwisko osoby upoważnionej do kontaktów nr tel./fax, e-mail)

Uzasadnienie:

.....
.....
.....
....
podpis wnioskującego

Proponowany przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji skład asysty:

.....
(propozycja zgodna z „Ceremoniałem policyjnym”)

Załącznik – Scenariusz uroczystości.

2. WZÓR SCENARIUSZA UROCZYSTEGO APELU

„ZATWIERDZAM”

.....
pieczętka i podpis kierownika
jednostki organizacyjnej Policji

SCENARIUSZ

.....
(tytuł uroczystości)

UROCZYSTY APEL

MIEJSCE: .....

TERMIN: .....

ORGANIZATORZY: .....

Ramowy przebieg:

1. Wprowadzenie asysty honorowej, zaproszonych pocztów sztandarowych na miejsce uroczystego apelu
2. Rozpoczęcie uroczystości.
3. Złożenie meldunku przez dowódcę uroczystości.
4. Podniesienie flagi państwowej, odegranie hymnu RP.
5. Część okolicznościowa apelu, np. odczytanie decyzji i rozkazów, wręczenie aktów mianowania, odznaczeń, wyróżnień itp.
6. Wystąpienia okolicznościowe.
7. Składanie wieńców.
8. Defilada.

Uroczysty apel może odbywać się z udziałem asysty honorowej występującej w zróżnicowanym składzie w zależności od charakteru uroczystości, miejsca jej przebiegu oraz rangi.

SZCZEGÓŁOWY PRZEBIEG

Lp.	CZAS	TREŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	CZYNNOŚCI WYKONYWANE	ODPOWIEDZIALNY	UWAGI
	1	2	3	4	5
1.	G. -20 min	Zgrupowanie pododdziałów uczestniczących w uroczystości oraz towarzyszących pocztów sztandarowych	Przed wymarszem na miejsce uroczystości pododdziały oraz towarzyszące poczty sztandarowe ustawiają się w ustalonej kolejności	Dowódca uroczystości Lektor	W chwili rozpoczęcia uroczystości pracę zaczyna lektor, który swoim komentarzem może poprzedzać każdą czynność
2.	G. -15 min	Wystawienie posterunku honorowego przed obiektem pamięci/symbolem/tablicą	15 minut przed rozpoczęciem, wystawiany jest posterunek honorowy	Dowódca uroczystości	Jeżeli uroczystość odbywa się przy symbolu, pomniku, obelisku itd.
3.	G. do -15 min	Zajmowanie miejsc przez uczestników uroczystości	Uczestnicy uroczystości zajmują miejsca wyznaczone dla publiczności	Osoby wyznaczone	Miejsca powinny zostać wcześniej oznakowane
4.	G. -20 min	Wprowadzenie i zajęcie wyznaczonych miejsc przez orkiestrę, kompanię honorową z poczem flagowym i sztandarowym, pododdziały i poczty towarzyszące	Dowódcy pododdziałów wprowadzają pododdziały na plac, po czym dowódzenie przejmuje dowódca uroczystości wydając komendę: „ Pododdziały - BACZNOŚĆ! - Pododdziały SPOCZNIJ ” Wprowadzenie towarzyszących pocztów sztandarowych następuje na komendę dowódcy uroczystości: „ Pododdziały - BACZNOŚĆ! Poczty Sztandarowe WPROWADZIĆ ”	Dowódca uroczystości Dowódcy Pododdziałów Policjant odpowiedzialny za towarzyszące poczty sztandarowe	Towarzyszące poczty sztandarowe zajmują wyznaczone miejsca
5.	G. do -05 min	Przybycie zaproszonych gości	Przed rozpoczęciem uroczystości zaproszeni goście zajmują wskazane miejsce na trybunie	Osoby wyznaczone	Zgodnie z przyjętymi zasadami precedencji
6.	G. 00	Przybycie przełożonego Złożenie meldunku przez dowódcę uroczystości	Trębacz gra sygnał „ <i>Bacznosc</i> ”. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „ Pododdziały BACZNOŚĆ! (Na ramię - BRON!, prezentuj - BRON!) Na prawo - PATRZ! ”. Orkiestra zaczyna grać <i>Marsza Powitalnego</i> . Składający meldunek wychodzi w kierunku przybyłego przełożonego lub honorowego gościa - przyjmującego meldunek, tak aby zakończyć tę czynność w chwili, gdy przyjmujący meldunek znajdzie się na wysokości skrzydła szyku. Orkiestra przerywa grę. Dowódca	Dowódca uroczystości Kapelmistrz	W przypadku gdy meldującym nie jest dowódca uroczystości, może on towarzyszyć meldującemu <i>Marsz Powitalny</i> przerywany na czas

			<p>uroczystości zatrzymuje się 3 kroki przed przyjmującym meldunek, oddaje honor i składa meldunek: „Panie/Pani (funkcja), dowódca uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje gotowość do rozpoczęcia apelu z okazji (nazwa uroczystości)”.</p> <p>Przełożony lub gość honorowy po przyjęciu meldunku wita się z dowódcą uroczystości (nie zdejmuje się rękawiczek). W przypadku kiedy posiada szablę nie wita się przez podanie ręki, oddaje honor). Dowódca przepuszcza przyjmującego meldunek i idzie pół kroku za nim po jego lewej stronie. Orkiestra wykonuje <i>Marsza Powitalnego</i>.</p> <p>Przyjmujący meldunek wraz z dowódcą uroczystości idą w kierunku sztandaru, zatrzymują się 3 kroki przed sztandarem, oddają honory - dowódca uroczystości saltuje/oddaje honor szablą, gość cywilny wykonuje skłon głowy. Następnie wykonują zwrot w prawo i dokonują przeglądu pododdziałów. Po dojściu do końca szyku zatrzymują się, wykonują w tył zwrot i najkrótszą drogą wychodzą na środek szyku. Po zatrzymaniu stają frontem do pododdziałów, dowódca uroczystości saltuje, orkiestra przerywa grę. Przełożony podchodzi do mikrofonu i wita się z policjantami: „Czołem policjanci”. Policjanci odpowiadają: „Czołem, Panie (stopień/funkcja)”. Dowódca uroczystości odprowadza przyjmującego meldunek do trybuny honorowej, oddaje honor, wraca i wydaje komendy: „Pododdziały - BACZNOŚĆ! (Na ramię - BRÓŃ! Do nogi - BRÓŃ!) Pododdziały - SPOCZNIJ!”</p>	<p><i>Dowódca uroczystości</i> <i>Kapelmistrz</i></p>	<p>meldunku i zakończony po dojściu odbierającego meldunek do miejsca powitania /mikrofonu/</p>
7.	G. +03 min	<p>Podniesienie flagi na maszt - odegranie hymnu RP</p>	<p>Po zajęciu przez przełożonego miejsca na trybunie i przywitaniu się z gośćmi dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały - BACZNOŚĆ! (Na ramię - BRÓŃ! Prezentuj - BRÓŃ!) Na prawo - PATRZ! Poczet flagowy - BACZNOŚĆ! Do podniesienia flagi państwowej - MARSZ!”. Poczet flagowy występuje z szyku pododdziałów (lub stoi bezpośrednio przy maszcie). W czasie przejścia pocztu orkiestra gra marsza, przerywanego w momencie dojścia do masztu. W obu przypadkach, w czasie zapinania flagi werblista gra <i>Tremolo</i>. Po zapięciu flagi, trębacz gra sygnał <i>Słuchajcie Wszyscy</i>.</p> <p>Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Poczet flagowy - flagę państwową - PODNIEŚĆ!” Poczet flagowy podnosi flagę na maszt, w czasie podnoszenia odgrywany jest hymn Rzeczypospolitej Polskiej, dowódca pocztu flagowego i asystujący salutują.</p> <p>Po odegraniu hymnu dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały - BACZNOŚĆ! (Na ramię - BRÓŃ! Do nogi - BRÓŃ!) Pododdziały - SPOCZNIJ!”.</p> <p>Poczet flagowy przestaje salutować, wykonuje zwrot i pozostaje na miejscu do zakończenia uroczystości, wykonując komendy dowódcy uroczystości.</p>	<p><i>Dowódca uroczystości</i> <i>Kapelmistrz</i></p>	<p>Po zapięciu flagi trębacz gra sygnał „<i>Słuchajcie Wszyscy</i>”. Orkiestra gra hymn RP</p>

8.	G. + 06 min	Wystąpienie kierownika jednostki organizacyjnej Policji	Kierownik jednostki organizacyjnej Policji wita zaproszonych gości	Kapelmistrz	
9.	G. +10 min	CZĘŚĆ OKOLICZNOŚCIOWA	Przebiega zgodnie ze scenariuszem danej uroczystości, np.: wręczenie sztandaru, odczytanie decyzji i rozkazów, wręczenie aktów mianowania, odznaczeń, wyróżnień itd.		
10.	G. +25 min	Wystąpienia: - przełożonego - zaproszonych gości itp.	Zaproszeni goście wygłaszają przemówienia okolicznościowe. Przemówienie okolicznościowe przełożonego może poprzedzić sygnał <i>Słuchajcie Wszyscy</i> odegrany przez trębacza.	Lektor	
11.	G. +35 min	Ceremonia złożenia wieńców	Występują policjanci z wieńcami. Delegacje zajmują miejsce za wieńcami. Trębacz gra sygnał <i>Baczność</i> . Dowódca uroczystości wydaje komendy: „ Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRON! Prezentuj – BRON!) Na prawo – PATRZ! ”. Werblista gra <i>Tremolo</i> i kończy po złożeniu ostatniego wieńca/wiązanki. Policjant niosący wieniec, po jego złożeniu salutuje, wykonuje zwrot w lewo/prawo i maszeruje do wyznaczonego miejsca. W czasie składania wieńców, lektor może przedstawić każdą delegację i prosi przewodniczącego delegacji o wpis do księgi pamiątkowej. Po złożeniu wieńców trębacz gra utwór <i>Śpij Kolego lub Cisza</i> . Dowódca uroczystości wydaje komendy: „ Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRON! Do nogi – BRON!) Pododdziały – SPOCZNIJ! ”, po czym następuje przegrupowanie do defilady, pododdział schodzi z placu. Lektor przedstawia dalszy przebieg uroczystości.	Dowódca Lektor Kapelmistrz	Kolejność ustawiania delegacji określa organizator uroczystości
12.	G. +45 min	Przegrupowanie pododdziałów do defilady	Dowódca uroczystości wydaje komendy: „ Pododdziały – BACZNOŚĆ! Do defilady w ugrupowanie marszowe kierunek w prawo – MASZEROWAĆ! ”. Po komendzie dowódcy występują najkrótszą drogą przed swoje pododdziały. Po wystąpieniu wszystkich, dowódca kompanii reprezentacyjnej/honorowej wydaje komendę „ Na ramię – BRON! W czwórki, w prawo – ZWROT! ”, po czym wykonuje zwrot, zajmuje miejsce w odległości 3 kroków przed poczem sztandarowym i wydaje komendę: „ Pododdział/kompania za mną – MARSZ! ”. Dowódcy pozostałych pododdziałów zajmują miejsca przed swoimi pododdziałami, wydają kolejno komendę: „ Pododdział/kompania za mną – MARSZ! ” i maszerują na miejsce przegrupowania. Dowódca uroczystości może pozostać na miejscu lub przejść do miejsca	Dowódca uroczystości Dowódcy pododdziałów Kapelmistrz	W czasie przejścia pododdziałów na miejsce przegrupowania orkiestra pozostaje w miejscu i wykonuje marsza W przypadku nieprzewidywanego pokazu musztry paradejnej lub koncertu, orkiestra opuszcza miejsce uroczystości razem z

			przegrupowania. W czasie przejścia pododdziałów orkiestra pozostaje na miejscu i gra marsza.		pododdziałami wykonując komendy dowódcy kompanii honorowej
13.	G. +50 min	Pokaz musztry paradnej lub koncert orkiestry policyjnej	Koncert lub pokaz musztry paradnej orkiestry rozpoczyna się po opuszczeniu placu przez ostatni pododdział. Po zakończeniu musztry paradnej orkiestra zajmuje miejsce do rozpoczęcia defilady frontem do trybuny, możliwie blisko poza linią przemarszu pododdziałów.	<i>Kapelmistrz</i>	
14.	G. +55 min	Defilada	<p>Defilada rozpoczyna się na komendy dowódcy uroczystości lub dowódcy kompanii reprezentacyjnej/honorowej: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRON!) Za mną – MARSZ!”. Na komendę „MARSZ” orkiestra rozpoczyna grę. Jeżeli dowódca uroczystości prowadzi pododdziały, to po przejściu przed trybunę schodzi z linii marszu pododdziałów i zatrzymuje się z prawej strony trybuny.</p> <p>Pododdziały oddają honory na komendę: „BACZNOŚĆ! (krok defiladowy) Na prawo – PATRZ!” (jednoczesny zwrot głowy) z wyjątkiem prawoskrzydłowego pierwszej czwórki podane w odległości 15-20 kroków przed trybuną. Sztandarowy na komendę „Bacznosc” przenosi sztandar z położenia „Na ramię” do postawy „Prezentuj”, na komendę „Na prawo – PATRZ” salutuje sztandarem (przez pochylenie) z jednoczesnym zwrotem głowy w prawą stronę.</p> <p>Asystujący w poczcie sztandarowym z szablami na komendę „Na prawo – PATRZ!” zatrzymują szable podczas maszerowania w chwycie „Na ramię” z jednoczesnym zwrotem głowy. Natomiast poczet sztandarowy asystujący w poczcie sztandarowym bez szabel, na komendę „Na prawo – PATRZ!” wykonują zwrot głowy z jednoczesnym salutowaniem prawą ręką. Po minięciu przez kompanię trybuny dowódca pododdziału wydaje komendę: „BACZNOŚĆ!”. Następuje zwrot głowy na wprost, salutujący przestają salutować, sztandarowy stawia sztandar w pozycji pionowej, asystujący w poczcie z szablami wracają do marszu z szablą. Następnie wydaje komendę: „SPOCZNIJ!”, sztandarowy przenosi sztandar na ramię. Za ostatnim pododdziałem defilują towarzyszące poczty sztandarowe, a po nich orkiestra. W czasie defilady orkiestra gra „Warszawiankę”. Orkiestra może defilować, wykonując innego marsza.</p> <p>Jeżeli w defiladzie uczestniczy pododdział konny Policji, defiluje on po przejściu orkiestry.</p>	<p><i>Dowódca uroczystości</i> <i>Kapelmistrz</i></p> <p><i>Wyznaczony policjant odpowiedzialny za odpowiednie i godne przejście towarzyszących /zaproszonych pocztów przed trybuną</i></p>	<p>Na komendę „Marsz” orkiestra rozpoczyna grę. Pododdziały defilują przed trybuną honorową. Za ostatnim pododdziałem defilują poczty sztandarowe towarzyszące, a po nich orkiestra. W czasie defilady orkiestra gra <i>Warszawiankę</i>.</p> <p>Defilada orkiestry może odbywać się ze zmienionym marszem.</p>
15.	G. +60 min	Złożenie meldunku i zakończenie uroczystości	Po zakończeniu defilady, dowódca uroczystości składa meldunek przełożonemu o zakończeniu uroczystości: „ Panie/Pani (funkcja), dowódca uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje zakończenie uroczystego apelu ”.	<p><i>Dowódca uroczystości</i></p> <p><i>Lektor</i></p>	Lektor informuje o zakończeniu uroczystości i podaje inne komunikaty.

Opracował:.....
Stopień imię i nazwisko, nr tel. kontaktowego

„ZATWIERDZAM”

.....

pieczętka i podpis kierownika
jednostki organizacyjnej Policji

3. WZÓR SCENARIUSZA UROCZYSTEJ ZBIÓRKI

SCENARIUSZ

.....
(tytuł uroczystości)

UROCZYSTA ZBIÓRKA

MIEJSCE: .....

TERMIN: .....

ORGANIZATORZY: .....

Ramowy przebieg:

1. Przybycie uczestników uroczystości.
2. Rozpoczęcie uroczystości.
3. Złożenie meldunku przez dowódcę uroczystości i wprowadzenie sztandaru.
4. Powitanie uczestników uroczystości.
5. Część okolicznościowa apelu, np. odczytanie decyzji i rozkazów, wręczenie aktów mianowania, odznaczeń, wyróżnień itp.
6. Wystąpienia okolicznościowe.
7. Odprowadzenie sztandaru.
8. Złożenie meldunku o zakończeniu uroczystości.

Uroczysta zbiórka może odbywać się z udziałem asysty honorowej występującej w zróżnicowanym składzie w zależności od charakteru uroczystości, miejsca jej przebiegu oraz rangi.

SZCZEGÓŁOWY PRZEBIEG

Lp.	CZAS	TREŚĆ PRZEDSIĘWZIĘCIA	WYKONYWANE CZYNNOŚCI	ODPOWIEDZIALNY	UWAGI
	1	2	3	4	5
1.	G. do -15 min	Przybycie policjantów i pracowników Policji	Przed rozpoczęciem uroczystej zbiórki uczestnicy uroczystości zajmują wskazane miejsca.	<i>Dowódca uroczystości</i>	Trębacz /werblista zajmuje wskazane miejsce.
2.	G. do -05 min	Przybycie zaproszonych gości	Zaproszeni goście zajmują wskazane miejsca. Lektor przedstawia przebieg uroczystości i wprowadza w jej tematykę.	<i>Wyznaczone osoby Lektor</i>	W chwili rozpoczęcia uroczystości pracę zaczyna lektor, który swoim komentarzem może poprzedzać każdą czynność.
3.	G. 00	Przybycie kierownika jednostki organizacyjnej Policji/ przełożonego	Trębacz gra sygnał <i>Baczność</i> . Dowódca uroczystości wydaje komendę: „ Panie i Panowie oficerowie! ”, następnie składa meldunek przełożonemu. Dowódca uroczystości zatrzymuje się przed przyjmującym meldunek, oddaje honor i składa meldunek: „ Panie/Pani (funkcja), dowódca uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje gotowość do uroczystości z okazji (nazwa uroczystości) ”.	<i>Dowódca uroczystości Kapelmistrz</i>	
4.	G. +01 min	Wprowadzenie sztandaru - wejście pocztu sztandarowego - odegranie <i>Hasła WP</i>	Jeżeli dalszy ciąg uroczystości następuje niezwłocznie po złożeniu meldunku, dowódca uroczystości wydaje komendy do wprowadzenia sztandaru: „ Sztandar (pełna nazwa jednostki organizacyjnej Policji) – WPROWADZIĆ! ”. Poczet sztandarowy maszeruje na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się i oddaje honory, dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendy: „ Na prawo – PATRZ! (poczet sztandarowy salutuje) (Prezentuj – BRŃ! ” (dowódca pocztu, asystujący oddają honory szablami, sztandarowy salutuje sztandarem). Trębacz gra <i>Hasło WP</i> . W przypadku pocztu sztandarowego z szablami, dowódca	<i>Dowódca uroczystości Kapelmistrz</i>	

			poczty sztandarowego wydaje komendy: „Na ramię broń, do nogi BRON”. Dowódca uroczystości wydaje komendę „Panie, Panowie oficerowie”.		
5.	G. +03 min	Powitanie uczestników	Kierownik jednostki organizacyjnej Policji wita uczestników uroczystości i wygłasza przemówienie okolicznościowe. Wystąpienie może poprzedzać odegranie sygnału <i>Słuchajcie Wszyscy</i> .	<i>Kapelmistrz</i>	
6.	G. +05 min	CZĘŚĆ OKOLICZNOŚCIOWA	Przebiega zgodnie ze scenariuszem danej uroczystości, np.: odczytanie decyzji i rozkazów, wręczenie aktów mianowania, odznaczeń, wyróżnień itd.		
7.	G. +15 min	Przemówienia okolicznościowe	Przemówienia poprzedza odegranie sygnału <i>Słuchajcie wszyscy!</i> Jeżeli scenariusz przewiduje dokonanie wpisu w kronice jednostki organizacyjnej Policji, następuje ono po przemówieniach okolicznościowych.	<i>Kapelmistrz</i> <i>Wyznaczona osoba</i>	Księga leży na przygotowanym stoliku. Przy wpisach asystuje policjant.
9.	G. +20 min	Odprowadzenie sztandaru - odegranie <i>Hasła WP</i> - odejście poczty sztandarowego	Trębacz gra sygnał <i>Bacność</i> . Dowódca uroczystości wydaje komendę: „ Panie, Panowie Oficerowie! ” Dowódca poczty sztandarowego wydaje komendę: „ Na prawo – PATRZ! (Na ramię – BRON! Prezentuj – BRON!) ” Trębacz gra <i>Hasło WP</i> . Po odegraniu <i>Hasła WP</i> dowódca uroczystości wydaje komendę: „ Sztandar – ODPROWADZIĆ! ”. Dowódca poczty sztandarowego wydaje komendy: „ Poczet sztandarowy – BACZNOŚĆ! Za mną – MARSZ! (Poczet sztandarowy na ramię – BRON! Za mną – MARSZ!) ”.	<i>Kapelmistrz</i>	
10.	G. +22 min	Zakończenie uroczystości	Dowódca uroczystości składa meldunek przełożonemu o zakończeniu uroczystości: „ Panie (stopień, imię, nazwisko), dowódca uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje zakończenie uroczystego apelu ”.	<i>Kapelmistrz</i>	Lektor informuje o zakończeniu uroczystości i podaje inne komunikaty.
11.	G. +23 min	Część nieoficjalna	Uczestnicy uroczystości składają życzenia i gratulacje.		

Opracował:.....

Stopień imię i nazwisko, nr tel. kontaktowego

4. SCHEMATY:**Znaki umowne ceremoniału:**

Prezydent

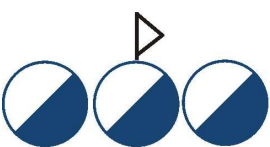

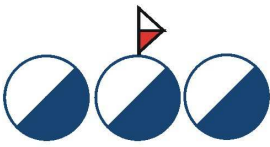

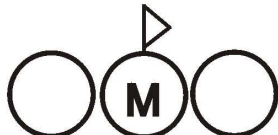

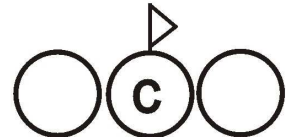

Policjant

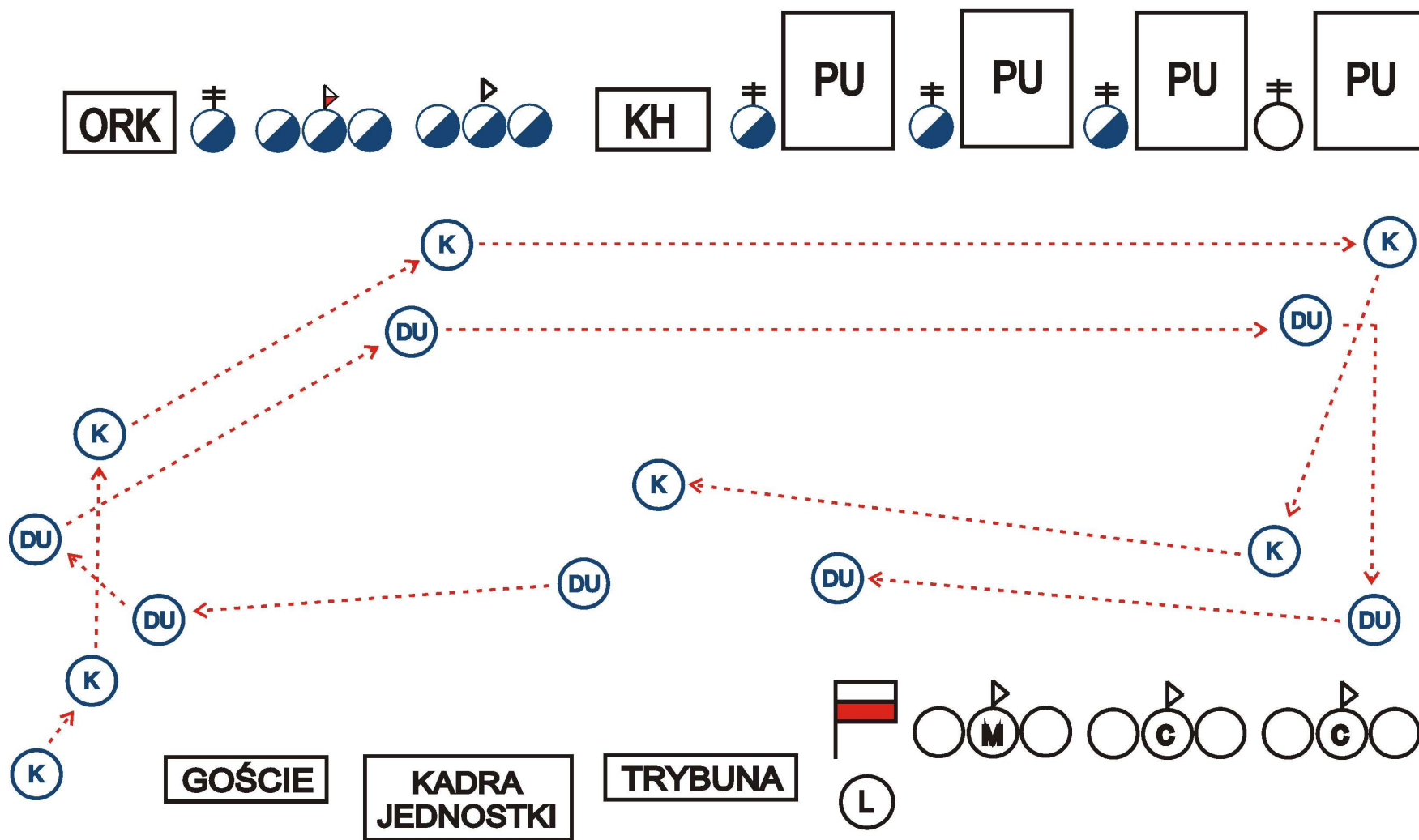
Premier

Policjant
z wieńcemMinister
(uzupełnić resort)Policjant
z odznaczeniamiMinister Spraw
WewnętrznychPolicjant
werblistaVIP
(uzupełnić funkcję)Policjant
trębaczKomendant
Główny PolicjiPolicjant
z pochodniąKierownik jednostki
organizacyjnej PolicjiPolicjant
w szpalerzeDowódca
uroczystościPosterunek
honorowy

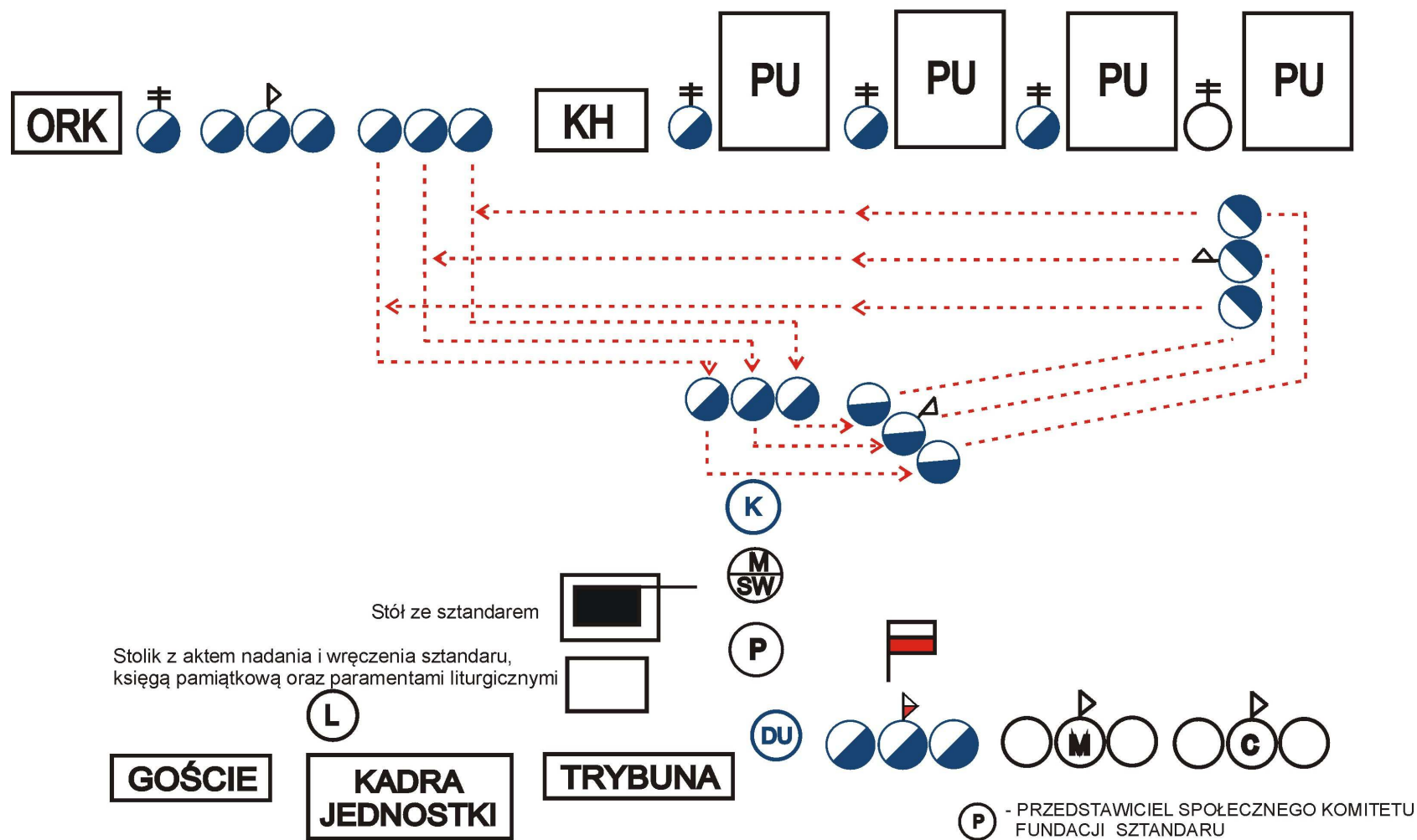

	Dowódca pododdziału policyjnego		Trumna
	Dowódca innego pododdziału		Urna
	Sztandarowy		Symbol, tablica
	Poczet sztandarowy		Symbol religijny
	Poczet flagowy		Mikrofon
	Poczet sztandarowy mundurowy		Księga pamiątkowa
	Poczet sztandarowy cywilny		Kompania reprezentacyjna
	Flaga na maszcie		Kompania honorowa
	Duchowny		Pododdział uczestniczący
	Lektor		Pododdział konny
			Orkiestra
			Oznaczenie miejsca, osób

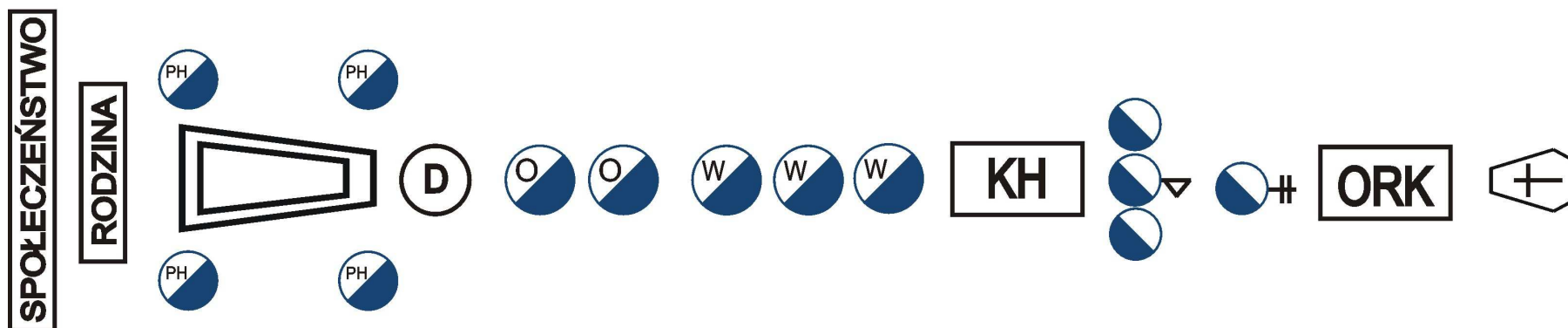
Przykładowe ustawienie pododdziałów podczas uroczystego apelu:

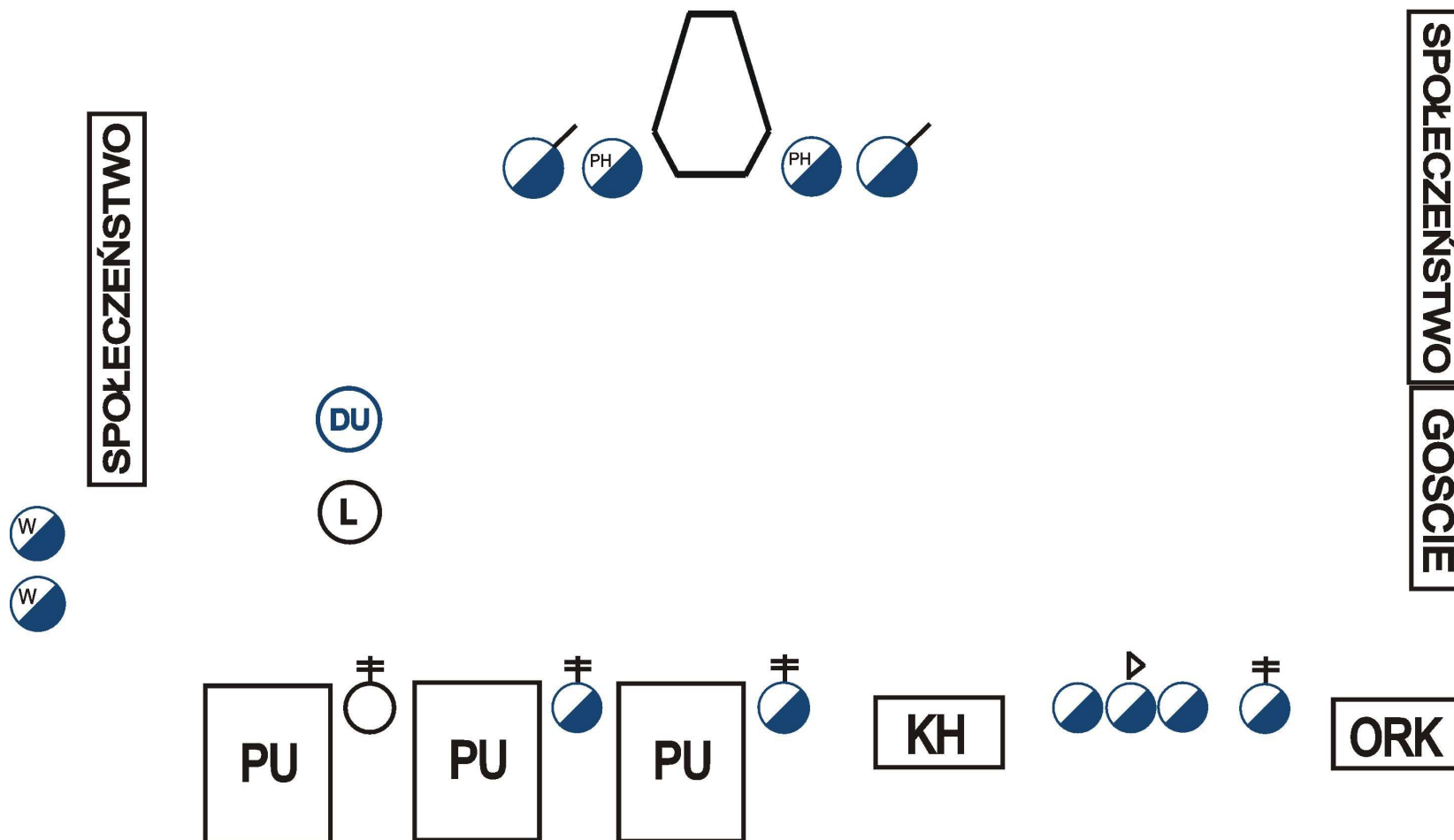
Przykładowe ustawienie pododdziałów podczas wręczania jednostce organizacyjnej Policji sztandaru:

Ustawienie konduktu pogrzebowego z udziałem policyjnej asysty honorowej:

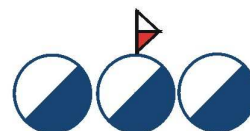
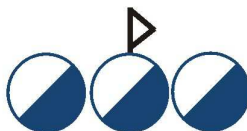
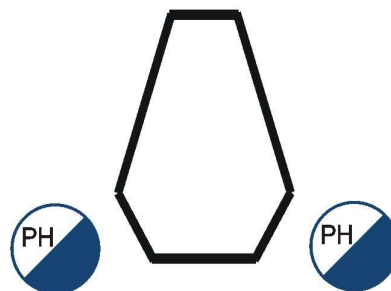
Przykładowe ustawienie pododdziałów podczas uroczystego apelu pamięci:

Przykładowe ustawienie pododdziałów podczas odstonięcia symbolu:

SPOŁECZEŃSTWO

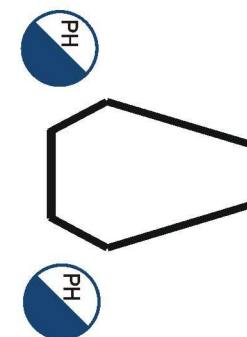
GOŚCIE

Przykładowe ustawienie pododdziałów podczas składania wieńców przed symbolem:

SPOŁECZEŃSTWO

GOŚCIE

KH

ORK

5. SKŁADANIE FLAGI

Dwie osoby rozpościerają flagę poziomo i odwracają tak, że odwrotna strona flagi jest na wierzchu (rys. 1). Pierwsze dwa złożenia wykonują obie osoby.

Najpierw składa się dolną - czerwoną 1/3 flagi (rys. 2).

Następnie składa się górną - białą 1/3 flagi (rys. 3).

Tak złożona flaga ma cały wierzch biały (rys. 4).

Osoba z lewej składa pozostałą część flagi (rys. 11), i wkłada pozostały trójkąt w kieszeń, jaka powstała poprzez składanie (rys. 13).

Osoba stojąca po lewej stronie trzyma czołowy skraj flagi, a osoba po prawej składa flagę siedem razy, tak, jak pokazują strzałki na kolejnych rysunkach (rys. 5-11).

Przekazując flagę innej osobie, podaje się ją tak, by najdłuższy bok był skierowany ku tej osobie (zgodnie ze wskazówkami strzałki przy rys. 13)

6. PRECEDENCIA SKŁADANIA WIEŃCÓW:

1. Prezydent RP
2. Marszałek Sejmu RP
3. Marszałek Senatu RP
4. Prezes Rady Ministrów RP
5. Wiceprezesa Rady Ministrów RP
6. Wicemarszałkowie Sejmu RP
7. Wicemarszałkowie Senatu RP
8. Ministrowie, członkowie Rady Ministrów (np. Minister Spraw Wewnętrznych)
9. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
10. Przewodniczący Trybunału Stanu - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
11. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego
12. Prezes Najwyższej Izby Kontroli
13. Rzecznik Praw Obywatelskich
14. Prezesi (kierownicy) urzędów centralnych
15. Przewodniczący Komisji Sejmowej
16. Przewodniczący Komisji Senackiej
17. Posłowie na Sejm RP
18. Senatorowie RP
19. Szef Kancelarii Prezydenta RP
20. Szef Kancelarii Sejmu RP
21. Szef Kancelarii Senatu RP
22. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP
23. Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP
24. Komendant Główny Policji
25. Prezesi Sądu Najwyższego
26. Ambasadorowie RP
27. Wojewodowie i marszałkowie wojewódzcy
28. Prezydenci, burmistrzowie miast, starostowie powiatów oraz burmistrzowie i wójtowie gmin
29. Komendanci Wojewódzcy Policji/Komendant Stołeczny Policji

7. WYKAZ UTWORÓW:

1. Hymn Państwowy Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marsz Powitalny
3. Warszawianka¹³
4. Marsz Żałobny
5. Cisza
6. Hasło WP
7. Bacność
8. Spocznij
9. Słuchajcie Wszyscy
10. Śpij Kolego
11. Tremolo werblowe (podczas składania wieńców)
12. Tremolo ciągłe
13. Do Promocji
14. Sygnał Stowarzyszenia Emerytów i Rencistów
15. Sygnał Stowarzyszenia Generałów Policji RP

---

¹³ *Warszawianka 1831 r.* do słów K. Sienkiewicza i muzyki K. Kurpińskiego.

INDEKS POJĘĆ I OKREŚLEŃ:

AKT EREKCYJNY – dokument potwierdzający w uroczysty sposób rozpoczęcie budowy obiektu. Wymienia się na nim inicjatorów, fundatorów, budowniczych danego przedsięwzięcia. Jest uroczystie podpisywany i wmurowywany w fundament rozpoczętej budowy.

KIR – wstążka, wstęga lub szarfa w kolorze czarnym, wiązana na drzewcu sztandaru bądź flagi, z wyjątkiem flagi podnoszonej na maszt. Długość wstęgi, z której wykonuje się kir powinna (przed zawiązaniem) być równa długości flagi, a szerokość równa 0,05 długości flagi.

KOMPANIA HONOROWA – pododdział honorowy w składzie minimum 9 policjantów wyznaczany w rozkazie kierownika lub dowódcy jednostki organizacyjnej Policji do asystowania sztandarowi lub fladze państwowej RP podczas uroczystości.

KOMPANIA REPREZENTACYJNA POLICJI – pododdział honorowy w składzie minimum 25 policjantów, wyznaczony w rozkazie, reprezentujący podczas uroczystości formację Policji.

POCZET FLAGOWY – trzyosobowa grupa policjantów, której zadaniem jest uroczyste wciągnięcie flagi państwowej na maszt podczas ceremonii. W skład pocztu wchodzi dowódca pocztu, flagowy i asysta pocztu.

POCZET SZTANDAROWY – asysta sztandaru jednostki organizacyjnej Policji podczas uroczystości. W skład pocztu sztandarowego wchodzi trzech policjantów: dowódca pocztu (na ogół oficer), sztandarowy niosący sztandar i asysta pocztu.

PODUSZKA ŻAŁOBNA – poduszka o wymiarach 35 x 35 cm, obszyta ciemnoczerwonym sukniem, na której podczas uroczystości żałobnych są eksponowane order i odznaczenia.

PRECEDENCJA – porządek, pierwszeństwo (witania, przemawia, zajmowania miejsc), kolejność ustalona zgodnie z zasadami protokołu dyplomatycznego.

SZPALER REPREZENTACYJNY POLICJI – szyk, w którym policjanci stoją w szeregu naprzeciwko siebie w odległościach nakazanych komendą dowódcy. W przypadku uroczystości ślubu, szyk stanowi nie mniej niż 7 policjantów (drużyna).

ŚRODOWISKO POLICYJNE – funkcjonariusze i pracownicy Policji, przedstawiciele NSZZ Policjantów oraz związków zawodowych pracowników Policji, funkcjonariusze Policji w stanie spoczynku, przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji i fundacji działających na rzecz Policji, rodziny policjantów itd.